

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

100

MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

Konsolideeritud
majandusaasta aruanne 2025

MTÜ EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA
KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE 2025

MITTETULUNDUSÜHINGUTE JA
SIHTASUTUSTE REGISTRIKOOD
ADDRESS

80004733
TOOM-KOOLI 17
TALLINN 10130

TELEFON
ELEKTRONPOSTI AADDRESS
KODULEHEKÜLJE AADDRESS
MAJANDUSAASTA ALGUS
MAJANDUSAASTA LÕPP

6 040 060
koda@koda.ee
www.koda.ee
01.01.2025
31.12.2025

JUHATUSE ESIMEES

OLIVER VÄÄRTNÕU

JUHATUSE ASEESIMEHED

VÄINO KALDOJA
MARGUS RINK

JUHATUSE LIIKMED
VELJO IPITS
ALO TAMM
ANDRES HEINVER
RUTH OLTJER
EVE TOOTS
GUNNAR KRAFT

NEINAR SELI
FELIKS MÄGUS
RAIVO VASNU
RISTO MÄEOTS

PEADIREKTOR
AUDIITOR

MAIT PALTS
KPMG Baltics OÜ

Sisukord

Tegevusaruanne	5
Kaubanduskoja liikmeskond	6
Koja aktiivne roll liikmete huvide esindamisel.....	7
Edendame koolide ja ettevõtete koostööd.....	24
Kaubanduskoja liikmetele pakutavad teenused.....	25
Kaubanduskoja esindused.....	30
Kaubanduskoda kui ettevõtjate suhtluskanal	35
Raamatupidamise aastaaruanne.....	40
Konsolideeritud bilanss.....	40
Konsolideeritud tulemiaruanne.....	41
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	42
Konsolideeritud netovara muutuste aruanne	43
Raamatupidamise aastaaruande lisad	43
Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused	43
Lisa 2. Raha ja pangakontod.....	47
Lisa 3. Lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud.....	48
Lisa 4. Nõuded ostjate vastu.....	48
Lisa 5. Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	49
Lisa 6. Tütarettevõtja aktsiad	49
Lisa 7. Materiaalse põhivara liikumine.....	50
Lisa 8. Immateriaalne põhivara.....	50
Lisa 9. Kasutusrent.....	51
Lisa 10. Lühiajalised kohustised	51
Lisa 11. Maksukohustised	52
Lisa 12. Netovara	52
Lisa 13. Tingimuslikud kohustised	53
Lisa 14. Müügitulu tegevusalade ja geograafiliste piirkondade lõikes	53
Lisa 15. Liikme- ja sisseastumismaksud	54
Lisa 16. Muud tegevustulud.....	54
Lisa 17. Mitmesugused tegevuskulud	54
Lisa 18. Tööjõukulud.....	55
Lisa 19. Emaettevõtte konsolideerimata aruanded	55

Lisa 20. Tehingud seotud osapooltega	59
Juhatuse allkirjad 2025. aasta majandusaasta aruandele.....	61
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	62

Tegevusaruanne

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi ka kaubanduskoda ja koda) on vabatahtliku liikmeskonnaga ettevõtjate esindusorganisatsioon, mille missiooniks on ettevõtluse edendamine Eestis ettevõtjasõbraliku majanduskeskkonna arendamise ning praktiliste teenuste osutamise kaudu.

Kaubanduskoda on mõjukaim, vanim ja suurim ettevõtjate esindusorganisatsioon Eestis, millel on hea rahvusvaheline maine. Kaubanduskoda on võrdne partner valitsusele Eesti majanduspoliitilise keskkonna kujundamisel.

Kaubanduskoja juhatus koosneb 13 liikmest. 15.06.2023 üldkoosolekul valiti kaubanduskojale 15-liikmeline juhatus järgnevat 4 aastaks. 2024. aastal astus omal soovil koja juhatuselt tagasi Janek Pohla. 2025. aastal astus juhatuse esimehe kohalt tagasi Toomas Luman. 2025. aastal pidas kaubanduskoja juhatus kokku 9 koosolekut. Üheksast koosolekust kolm toimusid väljaspool kaubanduskoja Tallinna peamaja. Juhatus tegi külaliskoosolekud Ida-Virumaal, Tartus ja Pärnus.

2025. aastal oli kaubanduskoja keskmine töötajate arv 31 (2024: 31) ning tütarettevõttes Eesti Konjunktuuriinstituut AS (EKI) 14 (2024: 15) töötajat.

2025. aasta palkade ja tasude kogusumma oli 1 836 906 (2024: 1 729 960) eurot.

Finantssuhtarvud	2025	2024
Müügitulu (€)	1 043 026	1 093 942
Käibekasv (%)	-4,65%	8,06%
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja	3,43	3,42

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

Käibekasv (%) = (müügitulu 2025 - müügitulu 2024) / müügitulu 2024 * 100

Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (kordades) = käibevara/lühiajalised kohustused

Kaubanduskoja liikmeskond

2025. aasta 31. detsembri seisuga oli kaubanduskojal 3412 (2024: 3547) liiget. 2025. aastal astus liikmeks 184 uut ning välja arvati 319 liiget.

Liikmesettevõtete jagunemine tegevusalade kaupa

Kaubandus – 26,9%
sh – hulgikaubandus – 75%
- jaekaubandus – 15%
- mootorsõidukid ja -kütus – 10%
Tööstus – 23,9%
Ehitus – 7,9%
Transport, info ja side – 8%
IT – 4%
Kinnisvara – 2,2%
Pangandus, kindlustus – 1,8%
Põllumajandus ja kalapüük – 1,8%
Hotellid, restoranid, turism – 1,7%
Muu – 21,8%

Liikmesettevõtete jagunemine piirkonniti

Tallinn – 53%
Harju-, Rapla- ja Järvamaa – 19%
Jõgeva-, Põlva-, Tartu-, Võru- ja Valgamaa – 14%
Pärnu- ja Viljandimaa – 6%
Ida- ja Lääne-Virumaa – 5%
Lääne-, Saare- ja Hiiumaa – 3%

Liikmesettevõtete jagunemine nende suuruse (töötajate arvu) järgi

1–9 töötajat – 51%
10–49 töötajat – 32%
50–249 töötajat – 13%
250 ja enam töötajat – 3%
Toetajaliikmed – 1%

100

Koja aktiivne roll liikmete huvide esindamisel

Põhikirja kohaselt on koja üheks olulisemaks eesmärgiks esindada oma liikmete huve Eesti majanduspoliitika kujundamisel ning osaleda ettepanekute esitamises seadusandluse täiustamiseks.

2025. aastal töötasid koja juristid läbi rohkem kui 5000 lehekülge õigusloomega seotud materjale ning esitasid ministeeriumitele, Riigikogule ning teistele riigiasutustele 221 kirjalikku arvamust eelnõude, väljatöötamiskavatsuste, tegevuskavade, strateegiate ja muude dokumentide kohta. Koda tegi ka hulgaliselt ettepanekuid olemasolevate õigusaktide muutmiseks ja täiendamiseks.

Kõige suuremaks töövõiduks on see, et 2026. aasta 1. jaanuarist ei hakka kehtima ettevõtete kasumimaks, mille suurus oleks olnud 2% ettevõtte kasumist. Koda oli 2024. aastal selle maksu kehtestamise osas väga kriitiline.

2025. aastal oli meie fookuses bürokraatia ja ülereguleerimise vähendamine ning ebamõistlike nõuete kehtestamise ära hoidmine. Esitasime bürokraatia vähendamise kampaania raames 70 ettepanekut ning ka muul ajal veel kümneid ettepanekuid halduskoormuse vähendamiseks. Näiteks tegime ettepaneku muuta planeeringute ja lubade menetlusi kiiremaks ja lihtsamaks, kaotada ja lihtsustada töökeskkonnanõudeid, muuta kestlikkusaruandluse koostamine vabatahtlikuks ning tõsta majandusaasta aruande auditi ja ülevaatuse piirmäärasid. Täna on mitmed koja ettepanekud jõudnud seaduseelnõudesse. Näiteks on kadumas või leevenemas mitmed töökeskkonda puudutavad nõuded ning kestlikkusaruande esitamise tähtaeg lükkus enamiku ettevõtete jaoks edasi 2 aasta võrra. Samas on ka ettepanekuid, mida ei ole arvesse võetud, näiteks auditi ja ülevaatuse piirmäära tõstmist.

Lisaks seisime 2025. aastal selle eest, et tööõigus muutuks paindlikumaks. Riigikokku jõudsid töölepingu seaduse muudatused, millega võimaldatakse sõlmida paindliku tööaja kokkulepet ja muudetakse paindlikumaks alaealiste töötamise tingimusi ning töö- ja puhkeaja nõudeid. Lisaks on valminud eelnõu, millega leeveneb sisserände piirarvu probleem suure tööjõupuudusega valdkondades.

Olulisel kohal olid ka energeetika teemad. Näiteks jõudis energiamajanduse arengukava eelnõusse koja ettepanek, et energiamajandus peab kasvatama riigi konkurentsivõimet ning oluliseks mõõdikuks on elektrienergia lõpphind tarbijale, sh suurtarbijatele. Positiivseks on ka see, et arengukava võtab suuna elektrienergia turupõhise tootmise poole. Lisaks on suurtarbijatele tekkimas võimalus taotleda Eleringilt taastuenergia tasu soodustust.

Suurt tähelepanu pöörasime ka haridusteemadele. Näiteks esitasime mitmeid ettepanekuid kutse- ja keskhariduse kitsaskohtade lahendamiseks.

Koja esindajad osalesid ka erinevate töögruppide koosseisus. Tegime ka ülevaateid ettevõtete jaoks kõige olulisematest õigusaktide muudatustest.

Lühiülevaade 2025. aasta olulisematest tegevustest teemade lõikes

Maksud ja tasud

- Ettevõtete kasumimaksu ei tule
- Tulumaks ei suurene 2026. aastal 24%-ni
- Euroopa Komisjoni plaanitav suurettevõtete maks kahjustaks ettevõtete konkurentsivõimet
- Koja ettepanek: maamaksu summa ei tohi aastas suureneeda rohkem kui 10%
- Kohalike maksude loetellu võib lisanduda kaks uut maksu
- Töövõit: Mootorsõidukimaksu summa väheneb, kui sõiduk kustutatakse liiklusregistrist

Töäjõud

- Töövõit: peagi on lubatud sõlmida paindliku tööaja kokkulepet
- Iganädalase puhkeaja osas taastub varasem regulatsioon
- Tegime 14 ettepanekut tööõiguse paindlikumaks muutmiseks
- Tõstasime taaskord töötervishoiuarstide kättesaadavuse probleemi ning pakkusime välja lahenduse
- Koda toetab alaealiste töötamise tingimuste paindlikumaks muutmist
- Alaealiste tööaja piirangud muutuvad leebemaks
- Töøjõuvajadusega tegevusaladele tööle tulevad välismaalased võivad vabaneda sisserände kvoodi alt
- 4 töövõitu seoses välismaalaste palkamisega
- Toetasime muudatust, mis kiirendab töötamiseks antud tähtajalise elamisloa kehtivusajal välismaalase töökohavahetust
- Haiguslehe ajal töötamine on teatud juhtudel lubatud alates haiguslehe 31. päevast
- Koda ei toetanud tähtajalise elamisloa taotluse läbivaatamise tähtaja pikendamist

Bürokraatia

- Esitasime 70 ettepanekut bürokraatia vähendamiseks
- Mitmed koja ettepanekud töötervishoiu ja tööohutuse seaduse lihtsustamiseks on jõudnud seaduseelnõusse
- Töövõit: kestlikkusaruande esitamise tähtaeg lükkus edasi kahe aasta võrra
- Valitsus toetas koja ettepanekut muuta keskkonnavalaste hoolsuskohustuste täitmine ettevõtetele vabatahtlikuks
- Olime vastu käibedeklaratsiooni lisal esitatavate arvete 1000-eurose piirmäära kaotamisele ja e-arvete kohustuslikkusele
- Toetasime väikeettevõtete halduskoormuse vähendamist küberturvalisuse nõuete täitmisel
- Kaob alkoholiregister
- Töövõit: esmakordse soolise tasakaalu aruandluse esitamise tähtaeg lükkus järgmisse aastasse
- Bürokratia vähendamise nime all ei tohi teha muudatusi, mis ei ole bürokraatia vähendamisega seotud
- Koda ei toetanud toitlustusettevõtetele liha päritoluteabe esitamise kohustuse kehtestamist

Energeetika

- Mitmed koja ettepanekud jõudsid energiamajanduse arengukava eelnõusse
- Elektri suurtarbijatele tuleb soodustus taastuvenegiatasu maksmise osas

Keskkond

- Jätkus arutelu kliimakindla majanduse seaduse eelnõu ja valdkondlike teekaartide osas
- Jäätmereformist jäid välja mitmed kulukad muudatused, kuid jäätmereformis sisaldub siiski mitmeid riske
- Koda ei pea vajalikuks kehtestada täiendavaid nõudeid heiteta sõidukite kiiremaks kasutuselevõtuks
- Süsiniku piirimeetme kohaldamisala ei tohi laiendada kiirustades
- Keskkonnaväidetele plaanitavad nõuded ei ole piisavalt selged

Haridus

- Saatsime 8 ettepanekut haridusvaldkonna kitsaskohtade lahendamiseks
- Kutsesüsteemi muudatustega ei tohi väheneda ettevõtete kaasa rääkimise võimalus
- Ülikoolid peaksid ka edaspidi võtma arvesse OSKA ettepanekuid
- Täiskasvanute koolituse seaduse muutmisel võeti arvesse mitmeid koja ettepanekuid
- Koda on vastu põhikooli korduseksamite kaotamisele
- Kutseõppe uuendatud rahastusmudel ei lahenda alarahastatuse probleemi

Muud teemad

- Esitasime oma ettepanekud majanduskasvu tegevuskava kohta
- Eesti, Läti, Leedu ja Soome kojad pöördusid nelja riigi valitsuste ning Euroopa Komisjoni poole seoses Euroopa konkurentsivõimega
- Algasid arutelud ELi eelarve aastateks 2028–2034 osas
- Ettevõtete juhtide vastutust ei tohi laiendada
- Tegime ettepaneku töötervishoiuarstide kättesaadavuse probleemi leevendamiseks
- Loodi suurinvesteeringute toetusmeede
- Riik plaanib teha äriseadustikus üle 100 muudatuse
- Euroopa Liidu uued algatused ei tohi ettevõtetele tuua kaasa ebamõistlikke nõudeid
- Toetasime muudatusi, mis vähendavad väljaprintitavate ostutšekkide hulka
- Uuel aastal tuleb uutesse hoonetesse rajada varjend
- Uuenduslike toodete, teenuste ja tehnoloogiate katsetamise reeglid võivad muutuda lihtsamaks
- Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu vajab mitmeid täpsustusi
- Küberturvalisuse nõuded muutuvad rangemaks
- Töövõit seoses töötuskindlustushüvitise süsteemi muudatusega
- President jättis rahapesu tõkestamise seaduse muudatused välja kuulutamata
- Koda hoidis ära riigihangete vaidlustuskomisjoni vaidluste lahendamise tähtsaja olulise pikendamise
- Automaatse tulekahjuteate häirekeskusesse edastamise nõue kadus ca 1200 ehitise osas
- Koda toetab Euroopa eelistamise põhimõtet, kuid seda tuleb rakendada läbimõeldult
- Eraõiguslike teadus- ja arendustegevusega tegelevate asutuste rahastamine toimub sarnaselt riiklike asutustega

- Koja ettepanek avalikustada juriidiliste isikute suhtes tehtud maksuotsuste resolutiivosa jõudis seaduseelnõusse

Põhjalikum ülevaade 2025. aasta olulisematest tegevustest

MAKSUD

Ettevõtete kasumimaksu ei tule

Julgeolekumaksu ühe osana pidi 2026. aasta 1. jaanuarist hakkama kehtima ettevõtete kasumimaks, mille suurus oleks olnud 2% ettevõtte kasumist. Koda oli 2024. aastal selle maksu kehtestamise osas väga kriitiline. 2025. aasta juunis tunnistas Riigikogu julgeolekumaksu seaduse kehtetuks. Koda kiitis seda otsust, sest kasumimaksust loobumine aitab Eestil säilitada maailmas unikaalset ettevõtete tulumaksusüsteemi, mis on olnud meie ettevõtluskeskkonna konkurentsivõime alustala ning eristanud meid teistest riikidest.

Tulumaks ei suurene 2026. aastal 24%-ni

Riigikogu võttis detsembri alguses vastu tulumaksuseaduse muudatused, mille kohaselt jääb ära 2026. aastasse kavandatud tulumaksutõus 22%-lt 24%-ni. Koda on varasemalt korduvalt rõhutanud, et maksutõusust loobumine aitab kaasa majanduse elavdamisele ja parandab ettevõtluskeskkonna stabiilsust.

Euroopa Komisjoni plaanitav suurettevõtete maks kahjustaks ettevõtete konkurentsivõimet

Euroopa Komisjon soovib suurendada ELi eelarve tuluallikaid ning tuli seetõttu välja ettepanekuga kehtestada ettevõtetele käibest sõltuv aastatasu. Uue tasu maksmise kohustus oleks ettevõtetele, kelle käive ületab 100 miljonit eurot aastas. Tasu suurus oleks 100 000-750 000 eurot aastas sõltuvalt ettevõtte käibest. Koda ei toeta sellise tasu kehtestamist suurettevõtetele, sest see kahjustaks Euroopa majanduse ja ettevõtete rahvusvahelist konkurentsivõimet.

Koja ettepanek: maamaksu summa ei tohi aastas suureneda rohkem kui 10%

Tegime aprillis regionaal- ja põllumajandusministeeriumile ettepaneku taastada maamaksuseaduses põhimõte, mille kohaselt on maamaksu summa aastase suurenemise maksimaalne piirmäär 10%. Ministeerium ei võtnud ettepanekut arvesse. Kehtiva seaduse kohaselt on maamaksu tõusu piirmäär 10–100% ehk igal omavalitsusel on õigus otsustada selle vahemiku ulatuses maamaksu tõusu piirmäära üle.

Kohalike maksude loetellu võib lisanduda kaks uut maksu

Regionaal- ja põllumajandusministeerium tuli suvel välja ideega anda kohalikele omavalitsustele õigus kehtestada kaks uut kohalikku maksu: sotsiaalse taristu arendustasu ja päikeseparkide tasu. Sotsiaalse taristu arendustasu oleks ühekordne tasu, mida maksaksid elamukinnisvara arendajad elamuühiku kohta. Saadud tulu abil saab omavalitsus rahastada näiteks lasteaia, kooli, spordihoone või raamatukogu ehitamist. Koda leiab, et sotsiaalse taristu arendustasu on teatud tingimustel mõistlik. Samas oleme vastu päikeseparkide tasule, sest ei ole selge, millised tõsised negatiivsed mõjud kaasnevad päikeseparkide rajamisel piirkonnale, et oleks vaja kohalikku maksu. Vältida tuleb olukorda, kus iga vähegi negatiivse mõjuga tegevuse puhul tuleb maksta tasu. 2025. aasta lõpuks ei olnud veel valmis vastav seaduseelnõu.

Töövõit: Mootorsõidukimaksu summa väheneb, kui sõiduk kustutatakse liiklusregistrist

Koda andis 2024. aastal mootorsõidukimaksu seaduse väljatöötamise ajal korduvalt teada, et seaduses puudub punkt, mis võimaldab mootorsõiduki maksusummat vähendada või tagastada, kui mootorsõiduk ei ole kogu aasta vältel kantud Eesti liiklusregistrisse. Näiteks võib see vajadus tekkida, kui isik müüb sõiduki välisriiki. Sellele probleemile juhtis tähelepanu ka õiguskantsler. Riigikogu võttis kriitikat arvesse ning lisas 2025. aastal mootorsõidukimaksu seadusesse põhimõtte, mille kohaselt maksu- ja tolliamet lühendab maksustamisperioodi, kui sõiduk kustutatakse liiklusregistrist või kui see kuulutatakse tagaotsitavaks. Näiteks kui sõiduk müüakse välisriiki ja kustutatakse liiklusregistrist 31. jaanuaril, siis tuleb mootorsõidukimaksu maksta üksnes jaanuari, mitte kogu aasta eest.

TÖÖJÕUD

Töövõit: peagi on lubatud sõlmida paindliku tööaja kokkulepet

Koda on viimastel aastatel korduvalt teinud ettepaneku muuta töölepingu seadust selliselt, et tööandja ja töötaja saaksid paindlikumalt kokku leppida tööajas. Kehtiva seaduse kohaselt tuleb töökoormus kokku leppida konkreetse numbrina, näiteks tööaeg on 20 tundi nädalas, kuid ei ole lubatud vahemik, näiteks 20–30 tundi nädalas. 2025. aastal jõudis Riigikokku töölepingu seaduse muutmise eelnõu, mille kohaselt on tööandjal ja töötajal teatud tingimuste täitmise korral lubatud sõlmida paindliku tööaja kokkulepe: töötaja võib lisaks kokkulepitud töötundidele teha lisatunde kuni täistööajainormi täitumiseni ja neid lisatunde ei loeta ületundideks. Muudatus pakub nii tööandjale kui ka töötajale senisest paindlikumat töökorraldust ning võimaldab paremini toime tulla olukordades, kus tööandja töömahu- ja tööjõuvajadus kõiguvad ning töötajal on periooditi erinev töö tegemise võimalus ja valmisolek. Eelnõu menetlus jätkub Riigikogus 2026. aastal.

Iganädalase puhkeaja osas taastub varasem regulatsioon

2025. aastal jõudis Riigikokku koja ettepanek muuta töölepingu seadust selliselt, et tööandjal tuleb tagada töötajale igal nädalal vähemalt 48 tundi järjestikust puhkeajaga ning graafikuga töötaja puhul 36 tundi. Hetkel kehtib Eestis tõlgendus, mis tuleneb 2023. aasta Euroopa Kohtu otsusest. Selle järgi on iganädalane puhkeajaga koos igapäevase puhkeajaga vähemalt 59 tundi ning graafikuga töötajatel 47 tundi. Eelnõu menetlus jätkub Riigikogus 2026. aastal.

Tegime 14 ettepanekut tööiguse paindlikumaks muutmiseks

Koda saatis oktoobris majandus- ja kommunikatsiooniministeriumile ettepanekuid töölepingu seaduse muutmiseks, et seadus oleks paindlikum ning vastaks paremini tänaste tööturu vajadustele. Näiteks tegime ettepaneku lubada tähtajalisi töölepinguid sõlmida mõjuva põhjuseta, muuta puhkuse reegleid paindlikumaks, anda tööandjatele rohkem õigusi töötajate jooke kontrollimiseks, laiendada valveaja erisust ning täpsustada ületunnitöö tasustamise reegleid. 2025. aasta lõpu seisuga ei ole teada, kas ja millises ulatuses võtab ministerium arvesse koja ettepanekuid.

Tõstatasime taaskord töötervishoiuarstide kättesaadavuse probleemi ning pakkusime välja lahenduse

Tegime taaskord ettepaneku muuta töötervishoiu ja tööohutuse seadust selliselt, et perearstidel oleks võimalik pakkuda töötajate tervisekontrolli teenust, kui tegemist on väiksemate

ohuteguritega töökeskkondadega nagu näiteks kontoritöö. Täna on probleemiks see, et teatud piirkondades puudub töötervishoiuarst ning seetõttu peavad tööandjad saatma oma töötajad töökohast kaugemale tervisekontrolli. Sotsiaalministeerium algatas töötervishoiu arengusuundade arutelu 2026. aasta alguses.

Koda toetab alaealiste töötamise tingimuste paindlikumaks muutmist

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium tuli oktoobris välja eelnõuga, millega soovitakse lihtsustada alaealiste töötingimusi ning motiveerida tööandjaid noori tööle võtma. Näiteks soovitakse eelnõuga pikendada koolivaheajal lubatud töötamise perioodi, lühendada alaealiste põhipuhkust praeguselt 35 kalendripäevalt 28 kalendripäevale aastas, võimaldatakse pereettevõtetel senisest rohkematel juhtudel sõlmida alaealisega tähtjalist töölepingut ning lühendatakse enne 7–12-aastase alaealise töölevõtmist nõutava tööinspektsiooni loa menetlemise tähtaega 10 tööpäevalt kahe tööpäevani. Koda toetab neid muudatusi, kuid tegi veel täiendavaid ettepanekuid regulatsiooni lihtsustamiseks. Näiteks võiks lubada vähemalt 12-aastastel alaealistel teha raha käitlemisega seotud töid, sest tänapäeval toimub arveldamine enamasti pangakaardiga ning töö iseloom ei ole enamasti keerukas.

Alaealiste tööaja piirangud muutuvad leebemaks

Riigikokku jõudsid töölepingu seaduse muudatused, millega muu hulgas võimaldatakse põhikooli lõpetanud 15–16-aastaselt või 17-aastaseks saanud alaealisel töötada täistööajaga ka õppeveerandi jooksul. Lisaks on edaspidi lubatud 7–12-aastaselt, 13–14-aastaselt ja vähemalt 15-aastaselt õppimiskohustuslikul alaealisel töötada koolivälisel päeval rohkem tunde kui koolipäeval. Koda toetab neid muudatusi, et alaealistel oleks lihtsam saada esimesi töökogemusi. Eelnõu menetlus jätkub Riigikogus 2026. aastal.

Töajavajadusega tegevusaladele tööle tulevad välismaalased võivad vabaneda sisserände kvoodi alt

Koda on aastaid rääkinud vajadusest leevendada sisserände piirarvu täitumisega seotud probleemi, et tagada kvalifitseeritud tööjõu kättesaadavus ja meie ettevõtete rahvusvaheline konkurentsivõime. Muu hulgas oleme teinud ettepaneku vabastada kvoodi alt nende välismaalaste elamisload, kes tulevad Eestisse tööle valdkondades, kus Eestis on tööjõupuudus. Seda ettepanekut on vähemalt osaliselt kuulda võetud. Siseministeerium tuli septembris välja välismaalaste seaduse muutmise eelnõuga, mille kohaselt on välismaalasel võimalik saada tööjõupuudusega tegevusaladel (eelkõige töötlevas tööstuses ning veonduses ja laonduses) töötamiseks tähtjalist elamisloa sisserände piirarvu väliselt ja ilma töötukassa loa nõudeta. Lisaks näeb eelnõu ette, et sellistele välismaalastele ei tule maksta Eesti keskmist palka, vaid piisab vähemalt 80% Eesti keskmise palga maksmisest. 2025. aasta lõpus saatis valitsus selle eelnõu Riigikokku.

4 töövõitu seoses välismaalaste palkamisega

Koja ettepanekul jäid 2025. aasta märtsis Riigikogus vastu võetud välismaalaste seaduse muudatustesse lisamata mitmed ebamõistlikud nõuded, mis oleksid muutnud välismaalase palkamise protsessi Eesti ettevõtete jaoks aeglasemaks ja kulukamaks. Näiteks jäi koja ettepanekul eelnõust välja nõue, et välismaalane võib edaspidi lühiajaliselt Eestis töötada üksnes pikaajalise viisa ehk D-viisa alusel. Seadusesse ei jõudnud ka nõue, et tööandjal peab

enne lühiajalise töötamise registreerimist olema Eestis majandustegevus vähemalt kuus kuud. Lisaks kadus 2026. aasta algusest renditöö vahendajatelt tagatise nõue ning valitsusele ei antud õigust peatada lühiajalise töötamise registreerimisi avaliku korra või julgeoleku tagamise ettekäändel.

Toetasime muudatust, mis kiirendab töötamiseks antud tähtjalise elamisloa kehtivusajal välismaalase töökohavahetust

Siseministerium avalikustas juulis välismaalaste seaduse muutmise eelnõu, millega võimaldatakse välismaalasele töötamiseks antud tähtjalise elamisloa kehtivusajal töökohavahetust ilma, et ta peaks selleks uut elamisluba taotlema. Koda toetab plaanitavaid muudatusi, kuna need annavad ettevõtetele suurema paindlikkuse välistöötajate palkamisel. Valitsus saatis selle eelnõu 2025. aasta lõpus Riigikogule.

Haiguslehe ajal töötamine on teatud juhtudel lubatud alates haiguslehe 31. päevast

Koda tegi 2023. aastal ettepaneku, et töötajal võiks tekkida haiguslehe ajal töötamise võimalus pärast 30. haiguslehel viibitud päeva. Sotsiaalministerium võttis selle ettepaneku arvesse ning vastav muudatus jõustus 2026. aasta 1. jaanuaril. Praegu on haiguslehe ajal töötamine lubatud alates 61. haiguspäevast. Selleks tuleb sõlmida tööandjal ja töötajal kirjalik kokkulepe. Tööandja võib töötajale pakkuda haiguslehe ajal osalise koormusega või kergemates ülesannetes töötamist, samuti võib see tähendada vajadust teha muudatusi töökohas või töötamise abivahendite võimaldamist.

Koda ei toetanud tähtjalise elamisloa taotluse läbivaatamise tähtaja pikendamist

Koda oli vastu siseministeriumi ettepanekule pikendada tähtjalise elamisloa taotluse läbivaatamise tähtaega kahelt kuult kolme kuuni. Muudatus pikendaks nii tööandjate kui ka välismaalastest töötajate jaoks protsessi kestust. Samas ootus on see, et protsess muutuks tänasest kiiremaks. Koja ettepanekut ei võetud arvesse, muudatus jõustus 2026. aasta 1. jaanuaril.

BÜROKRAATIA

Esitasime 70 ettepanekut bürokraatia vähendamiseks

Koda kogus kokku ja saatis aprillis efektiivsuse ning majanduskasvu nõukojale 70 ettepanekut halduskoormuse vähendamiseks. Näiteks tegime ettepaneku muuta planeeringute ja lubade menetlusi kiiremaks ja lihtsamaks, kaotada ja lihtsustada töökeskkonnanõudeid, muuta kestlikkusaruandluse koostamine vabatahtlikuks, tõsta majandusaasta aruande auditi ja ülevaatuse piirmäärasid, tõsta pakendiaruande audiitorkontrolli piirmäär, muuta tööõigust paindlikumaks ning leevendada välistöötajate palkamise regulatsiooni. Täna on mitmed koja ettepanekud jõudnud seaduseelnõudesse. Näiteks on arvesse võetud mitmeid ettepanekuid töökeskkonnaga seotud ebamõistlike nõuete kaotamiseks, kadumas on alkoholiregister, kestlikkusaruande esitamise tähtaega on osade ettevõtete jaoks kaks aastat edasi lükatud, tööjõupuudusega valdkonnad on saamas erisust välismaalaste sisserände kvoodist, maanteedele lubatakse pikemaid autoronge. Samas on ka ettepanekuid, mida ei ole arvesse võetud, näiteks auditi ja ülevaatuse piirmäär ning pakendiaruande audiitorkontrolli piirmäär tõstmine. Ettepanekute elluviimine jätkub 2026. aastal.

Mitmed koja ettepanekud töötervishoiu ja tööohutuse seaduse lihtsustamiseks on jõudnud seaduseelnõusse

Saatsime 2025. aasta aprillis majandus- ja kommunikatsiooniministeriumile 30 ettepanekut, mis aitavad vähendada ebamõistlikke nõudeid töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas. Novembris tuli ministerium välja seaduse muutmise eelnõuga, milles sisalduvad ka mitmed koja ettepanekud. Näiteks on eelnõusse jõudnud koja ettepanekud muuta töökeskkonnavoliniku ametikoht ja töökeskkonnanõukogu vabatahtlikuks. Lisaks on arvestatud meie ettepanekuga, et tööandja ei pea määrama esmaabiandjat, kui ettevõtte töötajad töötavad üksinda või kui ühises töökeskkonnas tegutsevad tööandjad lepivad kokku ühises esmaabikorralduses. Koja ettepanekul on eelnõusse lisandunud ka muudatus, et töötervishoiu olukorra analüüsi ei pea korraldama tööandja, kelle ettevõttes töötab püsivalt alla kümne töötaja. Lisaks kaob eelnõu kohaselt nõue, et tööandja peab korraldama töötaja tervisekontrolli praeguse nelja kuu asemel hiljemalt kuue kuu jooksul töötaja tööle asumisest arvates. Koja ettepanekul kaob ka töökeskkonna sisekontrolli kohustus.

Töövõit: kestlikkusaruande esitamise tähtaeg lükkus edasi kahe aasta võrra

2025. aasta aprillis jõustus ELi direktiiv, mille kohaselt lükatakse kestlikkusaruande koostamise ja esitamise kohustust kahe aasta võrra edasi nende ettevõtjate jaoks, kel on kohustus kestlikkusaruande esmakordselt koostada ja esitada 2026. aastal või hiljem. Koda tegi aprillis rahandusministeriumile ettepaneku muuta ka raamatupidamise seaduses kestlikkusaruande esitamise tähtaegu võimalikult kiiresti. Selle ettepanekuga arvestati ning vastavad seadusemuudatused jõustusid 20. juulil. Ettevõtjate jaoks on tegemist positiivse muudatusega, sest see vähendab olulisel määral ettevõtjate halduskoormust. Muudatus puudutab otseselt ca 300 Eesti ettevõtjat.

Valitsus toetas koja ettepanekut muuta keskkonnavalaste hoolsuskohustuste täitmine ettevõtetele vabatahtlikuks

Euroopa Komisjon tuli välja algatusega muuta ettevõtete kestlikkuselase hoolsuskohustuse direktiivi, et vähendada ettevõtete koormust ja kulusid. Koda toetas plaanitavaid lihtsustusi, kuid tegi ettepaneku muuta direktiivist tulenevate hoolsuskohustuste täitmine ettevõtetele vabatahtlikuks. Valitsus toetas seda ettepanekut ning käis selle mõtte välja ELi tasandil, kuid EL ei teinud 2025. aastal otsust muuta keskkonnavalaste hoolsuskohustuste täitmine ettevõtetele vabatahtlikuks.

Olime vastu käibedeklaratsiooni lisal esitatavate arvete 1000-eurose piirmäära kaotamisele ja e-arvete kohustuslikkusele

Rahandusministerium tuli välja ideega kaotada 1000-eurone piirmäär käibedeklaratsiooni lisal KMD INF esitatavate arvete andmetel ning kehtestada käibemaksukohustuslaste vahelistele tehingutele e-arvete esitamise kohustus. Koda tegi ministeriumile ettepaneku jätta kavandatavad muudatused ära, sest muudatuste tulemusena võivad suurenedada ettevõtete halduskoormus ja kulud ning muudatused piiravad liigselt ettevõtlusvabadust, kuid loodetav maksutulud on marginaalne.

Toetasime väikeettevõtete halduskoormuse vähendamist küberturvalisuse nõuete täitmisel
Koda on korduvalt juhtinud tähelepanu, et väiksemate ettevõtjate jaoks on küberturvalisuse nõuete täitmine ebamõistlikult koormav. Selle probleemi leevendamiseks jõustusid 2025. aasta

1. oktoobril võrgu- ja infosüsteemide küberturvalisuse nõuete muudatused, mille kohaselt kadus küberturvalisuse seaduse subjektidest mikro- ja väikeettevõtjatel kohustus järgida võrgu- ja infosüsteemides täismahus Eesti infoturbestandardi või standardi ISO/IEC 27019 nõudeid. Muudatuse tulemusena vähenes halduskoormus ca 200 ettevõtetel, kes on teenuse osutajad küberturvalisuse seaduse tähenduses. Nüüd on väiksematel ettevõtjatel rohkem paindlikkust otsustada, kas ja kui palju panustada küberturvalisuse tagamisse baastasemest rohkem.

Kaob alkoholiregister

Koda on eelnevatel aastatel korduvalt teinud ettepaneku kaotada riiklik alkoholiregister, et vähendada alkoholi käitlejate halduskoormust ja kulusid. 2025. aasta detsembris tuli regionaal- ja põllumajandusministeerium välja eelnõuga, millega lõpetatakse alkoholiregistri tegevus alates 2026. aasta 1. juulist. Seega edaspidi ei tule ettevõtetel kanda alkohoolseid tooteid registrisse ning ära jäävad sellega seotud kulud, näiteks riigilõiv, registri kandeks vajalike dokumentide kogumine, vormistamine ja sisestamine, laborianalüüsid kande tegemiseks.

Töövõit: esmakordse soolise tasakaalu aruandluse esitamise tähtaeg lükkus järgmisse aastasse

2025. aasta 20. juunil jõustusid väärtpaberiturur seaduse muudatused, mis näevad ette, et börsiettevõtete juhtorganite liikmeskond peab olema sooliselt tasakaalus hiljemalt 2026. aasta 30. juuniks. See tähendab, et vähemalt 40% nõukogu liikmetest või vähemalt 33% juhatuse ja nõukogu liikmetest peab edaspidi olema alaesindatud soost. Kui algselt nägi eelnõu ette, et börsiettevõtted peavad esmakordselt esitama soolise tasakaalu aruandluse finantsinspeksioonile selle aasta 1. juuliks, siis koja ettepanekul lükati seda tähtaega edasi 2026. aasta 30. juunini.

Bürokraatia vähendamise nime all ei tohi teha muudatusi, mis ei ole bürokraatia vähendamisega seotud

2025. aastal tulid ministeeriumid välja eelnõudega, mis vähendavad ettevõtete halduskoormust. Samas esines ka juhtumeid, kus bürokraatia vähendamise eelnõusse peideti muudatusi, mis ei olnud bürokraatia vähendamisega seotud ja mille mõju oli ettevõtetele pigem negatiivne kui positiivne. Üheks selliseks näiteks olid tubakaseaduse muudatused, kus sotsiaalministeerium soovis bürokraatia vähendamise sildi alla lühendada nende asutuste loetelu, kus on lubatud suitsetamine suitsetamisruumides, ning laiendada suitsetamise keeldu ettevõtete kontoritele ja toitlustusasutustele. Koja ettepanekul jäid bürokraatia vähendamisega mitteseotud muudatused eelnõust välja.

Koda ei toetanud toitlustusettevõtetele liha päritoluteabe esitamise kohustuse kehtestamist

Koda oli vastu regionaal- ja põllumajandusministeeriumi ettepanekule kohustada toitlustusettevõtteid esitama kliendile füüsilisel kujul, näiteks menüüs või tahvilil teavet toidu koostisosana kasutatud värske, jahutatud ja külmutatud veise-, sea-, kitse-, lamba- ja kodulinnuliha (sh hakkliha) kasvatamise riigi kohta. Leidsime, et tegemist on ülemäärase bürokraatia loomisega. Tarbija võib soovi korral alati ise teavet küsida ning paljud toitlustuskohad annavad seda juba praegu vabatahtlikult. Ministeerium võttis meid kuulda ning loobus selle nõude kehtestamisest.

100

ENERGEETIKA

Mitmed koja ettepanekud jõudsid energiamajanduse arengukava eelnõusse

Kliimaministerium koostas 2025. aastal uue versiooni energiamajanduse arengukava aastani 2035 eelnõust, mis paneb paika eesmärgid ja tegevused kliimaneutraalsele energiatootmisele üleminekuks elektri, maagaasi, vedelkütuste ja kaugkütte valdkonnas. Ministerium võttis arvesse koja varasemat ettepanekut ning tõi arengukava üldeesmärgis selgelt välja, et energiamajandus peab kasvatama riigi konkurentsivõimet. Lisaks on koja ettepanekul arengukava eelnõus täpsustatud taskukohase hinna mõõdikut selliselt, et see ei võta arvesse üksnes kodutarbijate elektrienergia hinda, vaid erinevate tarbijagruppide, sh ka tööstuste ja teiste suurtarbijate elektrienergia lõpphinda. Koda peab positiivseks ka seda, et arengukava võtab suuna elektrienergia turupõhise tootmise poole. Toetame ka lähenemist, et olemasolevaid juhitavaid võimsusi tuleb hoida töövõimelisena kuni uusi juhitavaid võimsusi pole rajatud. Valitsus kinnitab uue arengukava 2026. aastal.

Elektri suurtarbijatele tuleb soodustus taastuenergiatasu maksmise osas

Koda tegi 2024. aastal riigile ettepaneku vabastada ettevõtetest elektritarbijad või vähemalt suurtarbijad taastuenergiatasu maksmise kohustusest või kehtestada taastuenergiatasule teatud hinnalagi. Kliimaministerium tuli 2025. aasta novembris välja eelnõuga, mille järgi saaksid rohkem kui 1 GWh elektrit aastas tarbivad ettevõtted taotlema Eleringilt taastuenergia tasu soodustust, mille tulemusel väheneks nende taastuenergia tasu 75–85% võrra. Eelnõu jõudis 2025. aasta detsembris Riigikokku ning kui Riigikogu võtab eelnõu 2026. aastal vastu, siis saavad suurtarbijad taotlema soodustust tagasiulatuvalt alates 2026. aasta algusest.

KESKKOND

Jätklus arutelu kliimakindla majanduse seaduse eelnõu ja valdkondlike teekaartide osas

Koda on jätkuvalt seisukohal, et kliimakindla majanduse seaduse eelnõu koos valdkondlike teekaartidega peab pakkuma ettevõtetele investeerimiskindlust ja õiguskindlust. Loodav seadus peab lisaks kasvuhooonegaaside vähendamise eesmärgile näitama ka seda, kes, mida, millal ja kuidas peab tegema, et neid eesmärke saavutada. Kokkuvõttes peavad tegevused olema realistlikult elluviidavad ning suurendama ettevõtete konkurentsivõimet. Kliimakindla majanduse seaduse eelnõu arutelu jätkub 2026. aastal.

Jäätmereformist jäid välja mitmed kulukad muudatused, kuid jäätmereformis sisaldub siiski mitmeid riske

Riigikogu võttis detsembris vastu jäätmereformi, mille väljatöötamisel arvestati mitme koja ettepanekuga. Näiteks loobuti algsest plaanist kehtestada pakendimaks, mille kulu oleks ettevõtjatele olnud ca 20 miljonit eurot aastas. Lisaks ei kehtestata müügipakendile ringlussevõtu sihtmäära. Positiivne on ka see, et koja ja teiste ettevõtlusorganisatsioonide palvel suurendati 25 sendilt 50 sendini summat, mida inimesed peavad maksma ühe pakendijäätmete mahuti tühjendamise või äraveo eest. Lisaks võeti arvesse ettepanekut, et kohalik omavalitsus peab tagama, et kokku kogutud pakendijäätmete hulgas ei tohi olla muid jäätmeid rohkem kui 5%.

Samas võib jäätmereformi tulemusena väheneda pakendiettevõtjate ehk ettevõtjate, kes pakendavad kaupa, veavad sisse või müüvad pakendatud kaupa, kontroll pakendijäätmete kokku kogumise kulude osas. Selle tulemusena ei pruugi pakendijäätmete kokku kogumine olla

edaspidi enam nii kuluefektiivne ning ettevõtjate kulud võivad kasvada. Näiteks eelnõus sisaldub punkt, mis paneb pakendiettevõtjatele kohustuse kanda vanapaberi käitlemise kulud, kuid ei anna ettevõtetele õigust nõuda tekkinud kulude hüvitamist. Pakendiettevõtjate riskid ei ole maandatud ka olukorras, kus kohalikud omavalitsused ei kogu kokku piisavas koguses pakendijäätmeid, et pakendiettevõtjad saaksid täita pakendijäätmete taaskasutamise sihtarve. Seetõttu võib pakendiettevõtjatele tulla kohustus maksta riigile miljonite eurode ulatuses pakendiaktsiisi.

Koda ei pea vajalikuks kehtestada täiendavaid nõudeid heiteta sõidukite kiiremaks kasutuselevõtuks

Euroopa Komisjon otsib ideid, kuidas suurendada heiteta sõidukite osakaalu ettevõtete autopargis. Näiteks on kaalumisel idee kehtestada nõue, kui suur peab olema heiteta sõidukite osakaal ettevõtete sõidukipargis. Uus nõue puudutaks nii sõiduautosid, kaubikuid, veoautosid kui ka busse. Koda toetab eesmärki muuta ettevõtete sõidukipark keskkonnasäästlikumaks, kuid ei pea praeguses olukorras uute nõuete kehtestamist mõistlikuks. Eesti toetab koja seisukohta.

Süsiniku piirimeetme kohaldamisala ei tohi laiendada kiirustades

Euroopa Komisjon plaanib laiendada ELi süsiniku piirimeedet (SPIM) tootmisahela järgmiste etappide toodetele. Koda leiab, et plaanitava muudatusega võib kaasna kulude ja halduskoormuse kasv. Seetõttu palusime enne kohaldamisala laiendamist läbi viia mõjuanalüüs, et saada teada, kuidas töötab praegune süsteem ning milline on selle mõju ettevõtetele ja keskkonnale.

Keskkonnaväidetele plaanitavad nõuded ei ole piisavalt selged

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium avalikustas juulis eelnõu, mis täpsustab ebaausaid kauplemisvõtteid ja lisab reeglid keskkonnaväidete esitamisele. Uus eelnõu toob ettevõtjatele kaasa mitmeid olulisi nõudeid. Näiteks plaanitakse keelata üldised ja põhjendamata keskkonnaväited nagu "ökosõbralik" või "loodussõbralik", kui nende paikapidavust pole tõendatud. Samuti reguleeritakse toodete vastupidavusega seotud väiteid ja piiratakse sertifitseerimata märgiste kasutamist. Koda toetab eesmärki piirata eksitavaid roheväiteid ja -märgiseid, kuid andsime ministeeriumile teada, et eelnõu võib põhjustada ettevõtetele liigset halduskoormust ja ebakindlust. Eelnõu menetlus jätkub 2026. aastal.

HARIDUS

Saatsime 8 ettepanekut haridusvaldkonna kitsaskohtade lahendamiseks

Tõime haridus- ja teadusministeeriumile saadetud kirjas välja erinevaid kutse- ja keskkariduse kitsaskohti ning pakkusime lahendusi, mis aitavad olemasolevaid probleeme lahendada või vähemalt leevendada. Näiteks tegime ettepaneku lõpetada gümnaasiumi tasemel matemaatika õppekava jagamine nn kitsaks ja laiaks, kehtestada gümnaasiumiastme avamise või säilitamise kriteeriumiks vähemalt 180 õpilase olemasolu ning anda kutseõppeasutuse nõunike kogule oluliselt selgem funktsioon ja reaalne vastutus kooli juhtimisel. Lisaks käisime välja idee, et ühtse kvaliteedi tagamiseks peaks põhikooli korraldus olema riigi poolt korraldatud. Pakkusime ka lahendusi aineõpetajate puuduse leevendamiseks.

Kutsesüsteemi muudatustega ei tohi väheneda ettevõtete kaasa rääkimise võimalus

Koda toetab haridus- ja teadusministeeriumi eesmärki muuta kutsesüsteemi paindlikumaks ja tugevdada koostööd haridus- ja töömaailma vahel. Samas valmistab meile muret, et mitmed plaanitavad muudatused võivad sellele eesmärgile vastu töötada. Näiteks ei toetanud koda ideed, et edaspidi koostatakse kutsestandardid vaid reguleeritud kutsetele. Leidsime, et kutsestandardite arvu vähendamise asemel tuleks lihtsustada kutsestandardite loomise ja muutmise protsessi. Näiteks tegime ettepaneku, et riik võiks luua kutsestandardite arendamise e-keskkonna, et see võimaldaks paindlikult teha vajalikke muudatusi kutsestandardites. Samuti ei toetanud koda kutse andjatele täiendavate tasude kehtestamist, kuna see vähendaks huvi kutse andmise vastu ja võiks takistada kutsete taotlemist. Vastav eelnõu valmis 2026. aasta alguses.

Ülikoolid peaksid ka edaspidi võtma arvesse OSKA ettepanekuid

Koda rõhutas 2025. aasta mais haridus- ja teadusministeeriumile saadetud pöördumises, et riigi ja ülikoolide vahel sõlmitavad halduslepingud perioodiks 2026-2029 peavad panema ülikoolidele ülesande arvestada vastuvõtu kavandamisel ja õppekavade sisu kujundamisel tööturu signaale ning tööjõu ja oskuste vajaduse seire- ja prognoosisüsteemi OSKA valdkondlike aruannete ettepanekuid. Lisaks üldisele põhimõttele peaksid halduslepingud sisaldama ka konkreetsemaid suuniseid, mis lähtuvad OSKA raportitest. Näiteks kui OSKA aruannete põhjal on vaja mõnes õppekavagrupis vastuvõttu suurendada või vähendada, siis peaks see sisalduma ka halduslepingus. Lisaks rõhutasime, et ülikoolid peavad jätkama vähemalt tänases ulatuses kõrghariduse pakkumist ka väljaspool Tallinna ja Tartut.

Täiskasvanute koolituse seaduse muutmisel võeti arvesse mitmeid koja ettepanekuid

2025. aasta 1. aprillil jõustusid täiskasvanute koolituse seaduses mitmed muudatused, mille väljatöötamisel võeti arvesse ka koja ettepanekuid. Näiteks jäi meie ettepanekul seadusesse lisamata nõue, et kõik täienduskoolitusasutused, kes soovivad edaspidi pakkuda täienduskoolitusi riigi- ja kohaliku omavalitsuse eelarve ning struktuurifondi vahenditest, peavad läbima riikliku kvaliteedihindamise. Sellise kohustusega oleks kaasnenum ebamõistlikult suur koormus ja kulu nii avalikule sektorile kui koolitusettevõtetele. Teine näide. Kui algsest oli eelnõus kirjas, et täienduskoolitusasutus peab kvaliteedi tagamise alustes kajastama ka tagasiside avalikustamise korda, siis koja ettepanekul jäi see punkt seadusesse lisamata.

Koda on vastu põhikooli korduseksamite kaotamisele

Koda tegi oktoobris haridus- ja teadusministeeriumile ettepaneku loobuda muudatusest, mis lubaks põhikooli lõpetada ka siis, kui lõpueksam(id) on sooritatud alla 50% eksami maksimaalsest tulemusest. Leiame, et põhikooli lõpetamise tingimuste leevendamine avaldaks negatiivset mõju õpimotivatsioonile ja põhihariduse kvaliteedile. Muudatus võib samuti vähendada noorte reaalinete alaste teadmiste taset, mis mõjutab omakorda nende tulevikuvõimalusi.

Kutseõppe uuendatud rahastusmudel ei lahenda alarahastatuse probleemi

Haridus- ja teadusministeerium uuendas kutseõppe rahastusmudelit, et see toetaks kutsehariduse reformi eesmäärke ning arvestaks võimaluse piires paremini kutseõpet korraldavate koolide tegelike vajadustega. Koda andis septembris ministeeriumile teada, et

kuna kutseharidusest on raha puudu, siis ei aita üksnes rahastamispõhimõtete muutmine kaasa olemasoleva probleemi lahendamisele või leevendamisele.

MUUD TEEMAD

Esitasime oma ettepanekud majanduskasvu tegevuskava kohta

Saatsime majandus- ja kommunikatsiooniministriumile oma ideed, millised tegevused peavad olema fookuses 2026. aasta majanduskasvu tegevuskavas. Näiteks tuleb rõhku panna sellele, et tagada konkurentsivõimeline elektrienergia lõpphind tarbijatele, sh suurtarbijatele. Lisaks tuleb lihtsustada ja kiirendada planeeringute ja lubade menetlust. Tõime ka välja, et erinevate andmekogude vahel peab toimuma andmete ristkasutus ning avaliku sektori asutus ei tohiks ettevõtelt nõuda andmete esitamist, mille ettevõtte on riigile juba esitanud. Samuti tegime ettepaneku suurendada kohalike omavalitsuste ettevõtlusmotivatsiooni, et kohalikud omavalitsused ei oleks vastu teatud tootmisüksuste rajamisele omavalitsuse territooriumile. Tegime ka ettepaneku muuta tööõigust paindlikumaks.

Eesti, Läti, Leedu ja Soome kojad pöördusid nelja riigi valitsuste ning Euroopa Komisjoni poole seoses Euroopa konkurentsivõimega

Pöördusime nelja riigi valitsuste ning Euroopa Komisjoni majandusvoliniku Valdis Dombrovskise poole, et esitada konkreetseid sammud Euroopa Liidu ettevõtluskeskkonna konkurentsivõime tugevdamiseks. Näiteks tegime ettepaneku vähendada administratiivset koormust vähemalt kolmandiku võrra ning kärpida avaliku sektori kulusid vähendades õigusloomet.

Algasid arutelud ELi eelarve aastateks 2028-2034 osas

Euroopa Komisjon avaldas 2025. aasta juulis ettepaneku 2028-2034 EL-i pikaajalise eelarve kohta, mille maht on ca 2 triljonit eurot. Uue eelarve prioriteetideks on konkurentsivõime, julgeolek, süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamine, kestlikkus ning majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus. Uue eelarvega soovitakse suurendada EL-i rahastuse paindlikkust, lihtsustada fondide kasutamist, vähendada halduskoormust ning tugevdada tulemuspõhisust. Kojas esindaja osales töörühmades, kus arutati, millised peaksid olema Eesti seisukohad uue eelarve osas ning milliste reformide jaoks võiks Eesti kasutada edaspidi ELilt saadavat raha. 2026. aastal jätkuvad sel teemal arutelud nii Eestis kui ka ELi tasandil.

Ettevõtete juhtide vastutust ei tohi laiendada

Rahandusministeerium tuli aprillis välja eelnõuga, millega oli kavas panna ettevõtte maksuvõla eest isikliku vara arvelt vastutama ka need juhatuse liikmed, omanikud või tegevjuhid, kes pole ise maksuvõla tekkimise eest vastutavad, kuid on jätnud selle tahtlikult tasumata, kuigi ettevõttel on raha maksuvõla tasumiseks. Koda oli sellele ettepanekule tugevalt vastu. 2025. aasta lõpu seisuga ei ole seda eelnõud edasi menetletud.

Tegime ettepaneku töötervishoiuarstide kättesaadavuse probleemi leevendamiseks

Juhtisime taaskord tähelepanu töötervishoiuarstide kättesaadavuse probleemile ning tegime ettepaneku võimaldada perearstidel pakkuda töötervishoiuteenust, kui tegemist on väiksemate ohuteguritega töökeskkondadega nagu näiteks kontoritöö. Seda ettepanekut ei võetud arvesse.

Loodi suurinvesteeringute toetusmeede

Koda andis 2024. aastal riigile teada, et arvestades praegust julgeoleku ja majanduspoliitilist olukorda, siis tuleb olemasoleva suurinvesteeringu toetusmeetme tingimusi muuta investorite jaoks oluliselt heldemaks. 2025. aasta veebruaris jõustus suuremahuliste investeeringute toetuse määrus, mis annab ettevõtetele võimaluse taotleda riigilt kuni 20 miljonit eurot toetust vähemalt 100 miljoni euro suuruse investeeringu tegemiseks. Koda tegi määruse välja töötamise käigus majandus- ja kommunikatsiooniministriumile ettepaneku vähendada seda 100 miljoni euro suuruse investeeringu nõuet 30 miljoni euroni, kuid seda ettepanekut ei võetud arvesse. 2025. aasta septembris tegi riik otsuse toetada 3 projekti, mille investeeringute maksumus on kokku ca 400 miljonit eurot ja riigi toetus 44 miljonit eurot.

Riik plaanib teha äriseadustikus üle 100 muudatuse

Justiits- ja digiministrium tuli novembris välja eelnõuga, milles sisaldub üle 130 äriseadustiku muudatuse. Koda toetab muudatusi, mis suurendavad paindlikkust, lihtsustavad nõuete täitmist ja kaotavad ebamõistlikke nõudeid. Samas olime mitmele muudatusele ka vastu. Näiteks ei toeta koda üldise kvooruminõude kaotamist, sest selle tulemusena võib tekkida olukord, kus võetakse vastu otsus, millel ei ole omanike laialdast toetust. Lisaks ei toeta me seadusesse põhimõtte lisamist, mille kohaselt tuleb juriidilise isiku liikmel oma hääle andmisel arvestada juriidilise isiku huvidega. Näiteks dividendi väljamaksmine ei ole sageli äriühingu huvides, kuid selline otsus teenib äriühingu omanike huvisid ja peab olema ka edaspidi lubatud. Eelnõu menetlus jätkub 2026. aastal.

Euroopa Liidu uued algatused ei tohi ettevõtetele tuua kaasa ebamõistlikke nõudeid

Hoidsime silma peal, et EList tulevad uued algatused ei tooks Eesti ettevõtetele kaasa ebamõistlikke nõudeid ja kulusid. Näiteks andsime teada, et meie hinnangul sisaldab ebaproportsionaalseid nõudeid Euroopa Komisjoni määruse ettepanek, millega soovitakse karmistada tahkekütusekatelde ökodisaini nõudeid eesmärgiga vähendada õhusaastet, parandada energiatõhusust ning suurendada seadmete parandatavust ja ringlussevõetavust.

Toetasime muudatusi, mis vähendavad väljaprintitavate ostutšekkide hulka

Koda toetas 2025. aasta 1. septembril jõustunud tarbijakaitse seaduse muudatusi, mille kohaselt ei pea kaupleja üldreeglina enam tarbijale ostu eest pabertšeki väljastama. Pabertšekk tuleb väljastada üksnes siis, kui tarbija seda soovib või kui tarbija sooritab ostu sularahas ega kasuta kliendikaarti, mis võimaldaks tal elektroonilises klienditeeninduskeskkonnas ostutšekile juurdepääsu. Varasemalt tuli kauplejal väljastada tarbijale ostutšekk, kui tarbija ostusumma oli suurem kui 20 eurot.

Uuel aastal tuleb uutesse hoonetesse rajada varjend

2025. aastal jätkus siseministrium koostatud hädaolukorra seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu menetlus, millega kehtestatakse nõuded varjumiskohtadele ja varjumise korraldusele ning nähakse ette avalike ja mitteavalike varjendite rajamise kohustus uute hoonete ehitamisel. Koda oli seisukohal, et avaliku varjendi rajamise tingimused peavad olema täpsemad ning avaliku varjendi rajamise kohustuse määramisel tuleks lisaks hoone suurusele arvestada ka hoone asukohta ja eeldatavat küllastajate hulka. Ministrium ei võtnud koja ettepanekuid arvesse ning Riigikogu võttis eelnõu vastu. Alates 1. juulist 2026 tuleb rajada avalik varjend uutesse ehitatavatesse hoonetesse, mille suletud pindala on vähemalt 10 000 m².

Lisaks tuleb väiksematele hoonetele rajada mitteavalik varjend ning olemasolevate hoonete puhul tuleb analüüsida varjumisvõimalusi ja vajadusel kohandada hoonesse varjumiskoht.

Uuenduslike toodete, teenuste ja tehnoloogiate katsetamise reeglid võivad muutuda lihtsamaks

Majandus- ja kommunikatsiooniministerium tuli novembris välja eelnõuga, mis võimaldab testida tehnoloogiaid ja ärimudeleid katsekeskkonnas mugandatud reeglite alusel ehk nn regulatiivsetes liivakastides. Koda toetab sellist lahendust, kuid tegi mitmeid ettepanekuid, et sellise lahenduse kasutamine oleks ettevõtete jaoks lihtsam ja odavam.

Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu vajab mitmeid täpsustusi

2025. aastal jõudis Riigikogu menetlusse tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu, mille kohaselt on kõikidel elutähtsa teenuse osutajatel kohustus korraldada õppusi, koostada riskianalüüsi, tagada toimepidevus ja vajaduse korral teha töötajatele taustakontroll. Koda esitas Riigikogule eelnõu kohta 9 kommentaari rõhutades vajadust täpsustada kriisiülesandega ametikohtade regulatsiooni, selgitada üleriigilise riskianalüüsi arvestamise ulatust, piirata auditite sagedust ning vältida rollikonflikte sõjaaja ametikohustuste ja elutähtsate teenuste tagamise vahel. Samuti juhtis koda tähelepanu taustakontrolli paindlikkuse suurendamise vajadusele. Eelnõu menetlus jätkub Riigikogus 2026. aastal.

Küberturvalisuse nõuded muutuvad rangemaks

Riigikogu võttis 2025. aasta detsembris vastu küberturvalisuse seaduse muudatused, mis laiendavad oluliselt nende ettevõtete ringi, kellel tuleb hakata täitma rangeid küberturvalisuse nõudeid, ning kehtestab uusi kohustusi seoses riskijuhtimise, intsidentidest teavitamise, juhtkonna vastutuse ja järelevalvemeetmetega. Koda rõhutas oma arvamuses, et seadus peab olema ettevõtjatele lihtne ja arusaadav, nõuded proportsionaalsed ning riik peab tagama uutele subjektidele piisava toe nõuete elluviimiseks. Koja ettepanekul on nii uutele kui ka juba olemasolevatele küberturvalisuse seaduse subjektidele ette nähtud kolmeaastane üleminekuperiood, mille jooksul peavad nad oma tegevuse uute nõuetega kooskõlla viima ning neid rakendama hakkama. Muudatused jõustusid 1. jaanuaril 2026.

Töövõit seoses töötuskindlustushüvitise süsteemi muudatusega

2026. aasta 1. jaanuaril jõustusid töötuskindlustuse seaduse muudatused, mille kohaselt makstakse alates 2026. aastast töö kaotuse korral töötule sissetulekupõhist töötuskindlustushüvitist (praegune töötuskindlustushüvitis) või uut baasmääras töötuskindlustushüvitist (tänapäevane töötutoetus). Koda rõhutas muudatuste väljatöötamise ajal, et uus baasmääras töötuskindlustushüvitis peab motiveerima töötamist, mitte töötuna arvel olekut ja hüvitise saamist. Süsteemi muutmise käigus kaaluti erinevaid baasmääras töötuskindlustushüvitise staažiperioode. Algselt oli töötuskindlustushüvitise staažiperiood 6 kuud, kuid koja ettepanekul tõsteti staažinõue 8 kuuni. Kehtiva seaduse alusel peab inimene töötutoetuse saamiseks olema töötuna arvele võtmisele eelnenud 12 kuu jooksul olnud vähemalt 180 päeva hõivatud tööga.

President jättis rahapesu tõkestamise seaduse muudatused välja kuulutamata

Koda ja advokatuur pöördusid juunis vabariigi presidendi poole, leides, et Riigikogus vastu võetud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse ning rahvusvahelise

sanktsiooni seaduse muutmise seadus on vastuolus põhiseadusega. Seadusemuudatustega sooviti rahapesu andmebüroole anda senisest ulatuslikumad õigused nii inimeste kui ka ettevõtetega seotud andmete töötlemiseks. Samas puudus põhjalik analüüs, mis kinnitaks, et muudatustega ei riivata ebaproportsionaalselt isikute põhiõiguseid. President nõustus kriitikaga ning otsustas jätta seaduse välja kuulutamata. Eelnõu menetlus jätkub Riigikogus 2026. aastal.

Koda hoidis ära riigihangete vaidlustuskomisjoni vaidluste lahendamise tähtaja olulise pikendamise

Rahandusministeerium tuli juulis välja eelnõuga, millega sooviti anda riigihangete vaidlustuskomisjonile õigus mõjuval põhjusel pikendada otsuste tegemise tähtaega seniselt 30 päevalt kuni 60 päevani. Koda andis ministeeriumile teada, et ei toeta plaanitavat muudatust, kuna pikendatud tähtaeg kahjustab ettevõtjate õiguskaitse kättesaadavust ja suurendab ebakindlust hankelepingu sõlmimisel. Ministeerium võttis koja ettepanekut arvesse.

Eraõiguslike teadus- ja arendustegevusega tegelevate asutuste rahastamine toimub sarnaselt riiklike asutustega

2025. aasta 1. oktoobril jõustus teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni korralduse seadus, mille kohaselt antakse kõigile evalveeritud asutustele ja juriidilistele isikutele teadus- ja arendustegevuse toetust samade kriteeriumite alusel. Eelnõu varasem versioon nägi ette, et eraõiguslike teadus- ja arendustegevusega tegelevate asutuste rahastamine hakkab olema seotud avalike huvidega seotud ülesannete täitmisega, kuid koda oli sellise muudatuse osas kriitiline, sest eraõiguslikud teadus- ja arendusasutused oleksid pandud riiklike asutustega võrreldes ebasoodsasse seisu. See muudatus ei jõudnud seadusesse.

Automaatse tulekahjuteate häirekeskusesse edastamise nõue kadus ca 1200 ehitise osas

2025. aasta 11. novembril jõustusid määruse muudatused, mille kohaselt kadus ca 1200 ehitise osas automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi tulekahjuteate häirekeskusesse edastamise (ATeS) nõue. ATeSi nõue kadus majutusasutustest, kogunemishoonetest ja büroohoonetest. Lisaks on muudatusi tööstus- ja laohoonete osas. Muudatust põhjendati sellega, et varasemalt oli väga suur automaatselt edastatud valehäirete arv ning enamik valeväljakutseid leidis aset päevasel ajal ja olid põhjustatud inimtegevusest ehk tulekahju kiire avastamine ja häirekeskuse teavitamine olid väga tõenäolised ka ilma ATeSi nõudeta. Koda ei ole olnud muudatusele vastu, kuid tegi ettepaneku, et ehitiste omanikel ja valdajatel oleks võimalik vabatahtlikult ehitisi liita häirekeskusega. Seda ettepanekut ei võtnud ministeerium arvesse. Erisus lisati üksnes alaliselt mehitamata majutusasutuste osas.

Koda toetab Euroopa eelistamise põhimõtet, kuid seda tuleb rakendada läbimõeldult

Toetame Euroopa Liidu tasandil arutus olevat Euroopa eelistamise ehk Buy European põhimõtet, mille eesmärk on tugevdada Euroopa ettevõtete konkurentsivõimet nii Euroopa turul kui ka väljaspool seda. Selle põhimõtte kohaselt eelistatakse Euroopa päritolu tooteid, teenuseid või ettevõtteid, kas avalikes hangetes, tarbijate valikutes või ettevõtete tarneahelates. Koda leiab, et kuigi vabakaubandus on jätkuvalt oluline, on praeguses julgeolekuolukorras põhjendatud rakendada Euroopa eelistamise meetmeid vähemalt teatud valdkondades.

100

Koja ettepanek avalikustada juriidiliste isikute suhtes tehtud maksuotsuste resolutiivosa jõudis seaduseelnõusse

Rahandusministeeriumis valmis aprillis maksukorralduse seaduse muutmise eelnõu, milles sisaldub koja varasem ettepanek avalikustada juriidiliste isikute suhtes tehtud maksuotsuste resolutiivosa. Kui juriidiliste isikute maksuotsuste resolutiivosa muutub avalikuks, siis selle kaudu suureneb maksukeskkonna läbipaistvus ja see aitab ettevõtjatel teha teadlikumaid valikuid koostööpartnerite osas. 2025. aasta lõpu seisuga ei olnud eelnõu menetlus jõudnud Riigikokku.

Juristid andsid rohkem kui 100 ettevõttele õigusalast nõu

Koja liikmed kasutasid 2025. aastal aktiivselt meie juristide teenuseid. Juristid nõustasid liikmeid kõikides olulisemates valdkondades, millega ettevõtted oma igapäeva tegemistes kokku puutuvad, näiteks lepingud, tööõigus, riigihanked ja maksud. Jätkuvalt pakkus ettevõtetele suurt huvi lepingutega seotud konsultatsioonid. Aitasime ettevõtetal koostada erinevat liiki lepinguid, viia sisse lepingumuudatusi ning viisime läbi lepingute analüüse.

Kaubanduskoja esindaja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees

Aasta 2025 oli EMSK-i (Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee), kus üheks liikmeks on ka koja esindaja Reet Teder, liikmete ühe mandaadiperioodi lõpu ja teise alguse aasta.

EMSK-l on 329 liiget, kes on nimetatud liikmesriikide valitsuste ettepanekute alusel Euroopa Liidu Nõukogu poolt viieaastaseks ametiajaks. See uus periood sai alguse 2025. aasta oktoobris ja lõpeb 2030. aasta septembris. Aastal 2025 kuulus Reet Teder ettevõtjate huvide esindajana EMSK tööandjate rühma ja oli aktiivselt tegev kolme erineva sektiooni: INT (siseturg, tarbijakaitse), ECO (makromajandus, maksupoliitika) ja TEN (transport, energia, infrastruktuur) töös, samuti Tööstuse juhtimise nõuandekomisjonis.

Aasta jooksul esitas EMSK Euroopa Komisjonile, Parlamendile ja nõukogule kui EL eesistujamaadele kokku üle 170 arvamuse nii erinevate direktiivide, määruste ja muude poliitikadokumentide kohta kui ka omaalgatuslikult. Teemadest oli olulisel kohal sisendite andmine EK erinevate lihtsustamispakettide kohta. Aasta lõpupoole tõusis tähelepanu keskmesse EL uus mitmeaastane finantsraamistik ja sellega seonduvad teemad.

Reet Tederi tegevuse peamised valdkonnad ja saavutused olid seotud bürokraatia vähendamisega (kus EK võttis kuulda ja arvesse Tööandjate rühma varasemaid taotlusi ja ettepanekuid seoses lihtsustamispakettidega); kaitse- ja julgeolekuga (kus EMSK erinevatesse arvamustesse lisati Reet Tederi ettepanekutel kaitse- ja julgeolekuga seotud punkte, samuti aktsepteeriti nõuet lõpetada Venemaa sõjategevuse rahastamine) ning võitlus kõlvatu konkurentsiga, kus EK võttis arvesse EMSK arvamust „Üleskutse tagada aus konkurents seoses kolmandate riikide platvormidega“. On otsustatud, et kaotatakse 150-eurone tollimaksuvaba lävend, pakkidele kehtestati käitlustasu jm.

Järjepidevalt tutvustas Reet Teder EL teemasid ka koja väljaannetes.

Kaubanduskoja arbitraažikohus

Vahekohus ehk arbitraaž on alternatiivne vaidluste lahendamise vorm, milles õigusliku vaidluse osapooled annavad oma seisukohad sõltumatule kolmandale osapoolele otsustamiseks. Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Arbitraažikohus tegutseb alalise vahekohtuna Eestis alates aastast 1992.

- Kokku laekus 8 avaldust (hagiavaldused ja taotlused arbitraažimenetluse alustamiseks).
- 7 hagiastja on rahvusvahelised vaidlused. Esindatud on Läti, Ühendkuningriik, Kreeka ja Curaçao.
- Vaidluste sisu hõlmab laenu-, osaniku-, konsultatsiooniteenuste ja reklaamiteenuste lepinguid, projekteerimis- ja omanikujärelevalve teenuste lepingut, vaikiva seltsingu lepingut ning tuvastushagi (ülesütlemise avalduse tühisuse tuvastamine).
- Nõuete summad on erinevad: kõige väiksem nõue on 6 000 eurot ning kõige suurem kokku umbes 7 000 000 eurot.

Edendame koolide ja ettevõtete koostööd

2025. aastal toimus kaubanduskoja eestvedamisel kaheksandat korda üle-eestiliselt algatus „Tööle kaasa!“. Kokku osales ligi 2500 tööandjat, 350 kooli ja lasteaeda ning 8300 õpilast. Osalejate arv tõusis võrreldes viimaste aastatega pea poole võrra. See kinnitab, et algatusel osalemist peetakse kasulikuks ja vajalikuks järjest enam ettevõtete ja koolide seas ning traditsiooniga tuleb jätkata. Algatus oli suunatud peamiselt 1.–9. klassi õpilastele, kuid soovi korral võis kaasata ka vanemaid ja nooremaid lapsi ja noori. Algatuse raames avasid Eesti ettevõtted vähemalt üheks päevaks ukseid oma töötajate lastele, loomaks neile koostöös koolide ja lapsevanematega paremaid ja mitmekülgsemaid võimalusi tööeluga tutvumiseks. Algatuse elluviimisel olid kaubanduskoja koostööpartneriteks Eesti Töötukassa ning Eesti Karjäärinõustajate Ühing.

2025. aastal jätkati 2024. aastal alguse saanud õpetajatele suunatud õppekäikudega „Õpetajate inspiratsiooniretk: pilk ettevõtlusmaailma“. Retkede näol oli tegemist 8-tunnise programmiga, mille raames viidi kaubanduskoja eestvedamisel grupp õpetajaid päeva jooksul külastama 3 ettevõtet ja Töötukassa Karjäärikeskust, kus toimus ka päeva kokkuvõttev õpikogemuse mõtestamise sessioon. 2025. aastal toimus kaks inspiratsiooniretke, millest ühte kaasrahastas Tallinna linn. Inspiratsiooniretkede eesmärk oli viia kokku õpetajad ja ettevõtjad, et luua mõlemapoolset teadlikkust ning edendada koostööd. Õpetajad said inspiratsiooni, kuidas siduda õppetööd reaalse tööeluga, tuues elulisi näiteid, miks midagi õppida on vaja. Ettevõtjad said võimaluse jagada oma ootusi noortele, kes peagi tööturule suunduvad.

Inspiratsiooniretked viidi läbi Tallinnas ning osales kokku 40 õpetajat, kes said võimaluse minna ettevõtetesse õppekäigule, et tutvuda tänapäevase tööstuse ja tehnoloogiaetevõtetega. Kohtuda ettevõtjatega ning jagada omavahel mõtteid, mida kaasa võtta haridusellu. Külastati ettevõtteid erinevatest valdkondadest: Telia, Eurobio Lab, Ericsson, TFTA, Cybernetica, Magnetic MRO ning tehti peatus ka Töötukassa Karjäärikeskuses. Päev lõpetati grupitööga, kus õpetajad said nähtut ja kuuldot mõtestada ning arutada, kuidas seda kõike koolitöös kasutada. Osalejad hindasid neile pakutud võimalust kõrgelt ning soovitusindeks oli 100%.

Kaubanduskoja liikmetele pakutavad teenused

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja teenused jagunevad:

- Äriviitide ja -delegatsioonide võõrustamine/vastuvõtmine
- info- ja partnerteenused Enterprise Europe Network abil (sh hangete monitooring);
- väliskaubandusteenused;
- koolitused, seminarid ja teised üritused;
- ekspordi- ja väliskaubandusalane nõustamine;
- rahvusvahelised projektid;
- teenused valdkondlike projektide toel (nagu personalitöö arendamine või energiatõhususe alased nõustamised);
- muud teenused (reklaam, ruumide rent jne).

Äriviidid ja -delegatsioonid ning kontaktkohtumised

2025. aastal korraldasime 7 kõrgetasemelist visiiti koostöös Välisministeeriumiga: Kasahstani, Portugali, Horvaatiasse, Iirimaa, Indoneesiasse, Lätti ja Aserbaidžaan.

Viisime naisjuhid inspiratsioonireisile Kopenhaagenisse ning personalijuhid tutvuma parimate personalitöö praktikatega Londonis, Ühendkuningriigis. Toimus ka sisekommunikatsiooni fookusega inspiratsioonireis, kus sihtkohaks oli Soome pealinn Helsingi.

Lisaks võtsime vastu mitmeid äridelegatsioonide visiite: Lesothost, Sambiast, Iisraelist, Vietnamist, Nigeeriast, Keeniast.

Enterprise Europe Network raames osutatavad kontaktteenused

Eestis 5 partneri osalusega Enterprise Europe Networki (EEN) tegevus jätkus ka 2025. aastal, mida kaasrahastab Euroopa Komisjon, Ettevõtluse ja Innovatsiooni SA (EIS) ja partnerid ise.

56 riigis asuv võrgustik, kus on üle 450 partneri üle maailma, pakub Eesti ettevõtjatele ligipääsu huvipakkuvale sihtturu infole ja erinevaid võimalusi leida koostööpartnereid soovitud välisriigis. 2025. aastal vahendasime konkreetseid kontakte 60 korral 40-le Eesti ettevõttele. Lisaks toimuvad B2B kohtumised eri sihtriikide messidel ja konverentsidel, võimaldades veebiplatvormide toel uusi koostöökontakte luua kohapeale reisides või kasvõi koduarvutis. 2025. aastal osales 17 Eesti ettevõtet kokku 22 erineval B2B-üritusel. Aasta jooksul sõlmiti 18 koostöölepet erineva Eesti- ja välisettevõtte vahel või toetati grantiraha kaasamist.

Väliskaubandus

Väljastatud päritolusertifikaatide arv oli eelneva aastaga võrreldes tagasihoidlikum. Väljastasime kokku 17 148 sertifikaati, mis on võrreldav ajaga enne pandeemiat aastatel 2016 ja 2018. Jätkuvalt on enim sertifikaate väljastatud Venemaale, Ukrainasse, Hiinasse, Ameerika Ühendriikidesse ja Valgevenesse. Nüüd on näha ka kaupade liikumist Türgi, Usbekistani, AÜE-sse ja Kasahstani. Ukraina sõjaga kaasnenud Venemaale kehtestatud sanktsioonide, konflikti eskaleerumise taustal Palestiina ja Iisraeli vahel ning seoses kasvava ebakindlusega USA kaubanduspoliitilistes meetmetes vähenes eksport. Näeme oma töös igapäevaselt, et ettevõtted jätkuvalt otsivad seniste partnerriikide asemel uusi turge ja ekspordivõimalusi kaugemates riikides.

Alates 1. juulist 2025 võtsime kasutusele elektroonsete sertifikaatide väljastamise süsteemi eCert <https://ecert.sgs.com/ee>. Kliendid on uuenduse väga positiivselt vastu võtnud. Detsembriks oli süsteemil aktiivseid kasutajaid juba 110 erinevat ettevõtet.

2025. aastal jätkus ATA Carnet kaubamärgmike kasutuse tõus. Juba on maailmas taastumas füüsiliste kohtumiste ja erialaste sündmuste toimumise intensiivsus ja ka ettevõtete poolsete uute partneritega läbirääkimistel uute tehniliste toodete esitlemise vajadus. Eelnevalt kirjeldatud põhjustest lähtuvalt on märgata tõusvat trendi ATA märkmiku kasutusvajadusel. Väljastasime kokku 157 ATA märkmikku eelneva aasta 124-le vastukaaluks. Suures osas olid kasutusalaadeks messid, näitused, võistlused, aga 1/3 vormistustest olid just partneritele esitluseks mõeldud tootenäidised. 2025. aastal väljastasime esimest korda ATA märkmikke Islandile ja Ahvenamaale. Islandile viis ÖÖD oma peegelmajad ja Ahvenamaal toimusid eestlaste korraldatud filmivõtted nii Eesti kui ka teiste põhjamaade näitlejatega. 2025. aastal käisid tudengid juba kolmandat korda võistlemas oma enda kokkupandud päikeseautoga SOLARIDE. Võistlemas käidi Austraalias, sõideti Darwinist Adelaide Bridgestone World Solar Challenge võistlusel. Võistlusel saavutati teine koht. <https://www.instagram.com/p/DN73LZiEb8o/>

Oleme jätkuvalt partnerid Välisministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Euroopa Komisjonile väliskaubandusalastes küsimustes.

Koolitused, seminarid ja teised üritused

2025. aastal korraldasime kokku ca 100 sündmust, kus osalejaid oli ca 3500. Paljud neist üritustest toimusid kas 100% virtuaalsetena või hübriidüritustena, s.o. osalejal oli võimalus osaleda kas füüsilises ruumis või virtuaalselt.

Muu hulgas:

- käivitasime Tark Energiajuhtimine koolitusprogrammi, kus fookuses energiatõhusus ning -juhtimine. Tegemist on piloodiga, mille õnnestumisel jätkame sama koolitusprogrammiga ka tulevikus.
- Väliseksperdi kaasamise teenuse raames jätkasime koostööd Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusega. Teenus andis võimaluse kohalikel ettevõtetel kaasata turueksperit sisenemaks erinevatele turgudele.
- Toimusid erinevad seminarid fookusega aktuaalsetel teemadel nagu näiteks tehisintellekti kasutusvõimalustest töökohal, maksumuudatused, uut tööõigusest, personali-, sisekommunikatsiooni- ja turundusteemad.
- Koostöös Riigi Infosüsteemi Ametiga aitasime ellu viia küberturvalisuse alase konverentsi ja koolituse Dominikaani Vabariigis.
- Koostöös Maaelu teadmuskusega viisime läbi müügienduse koolitusi toidusektorile: e-kaubandus ja digimüük, tootearenduspäev, müük HoReCa-sektorile Saksamaal ja Rootsis, tõhus müük ja läbirääkimised.
- Olime partneriks Eesti Merendusklaster MTÜ-le nende igapäevases töökorralduses ja käimalükkamises.
- Koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga alustasime mentorprogrammi elluviimist tööandjatele, mille eesmärgiks on muuta töökeskkonnad ohutumaks läbi tööandjate teadlikkuse ja oskuste suurendamise töötervishoidu ja tööohutust puudutavates küsimustes. Programm kestab 2027. aastani.

- Koostöös Tarbijakaitseameti ja EUROCHAMBRESiga viisime läbi koolitusi, mille läbinud saavad iseseisvalt oma ettevõttes õpetada välja tarbijaõiguste temadega tegelevaid kolleege.

Ekspordi- ja väliskaubandusalane nõustamine

Ekspordialane nõustamine on olnud abiks nii alustavale kui kogunud eksportöörile. Paljud neist keskendusid muutunud eksporditööle: kuidas leida kontakte, kui füüsilisi sündmusi nagu sektoripõhised messid ja valdkondlikud konverentsid ei toimu. Nõustamisel saime tutvustada ka Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse loodud väliseksperdi kaasamise teenust, milles oleme koostööpartneriks. Keerulisel ajal on finantstoe saamine väliseksperdi kaasamiseks riigilt kindlasti abiks.

Väliskaubandusalast nõustamist on kaubanduskoja töötajad oma klientidele pakkunud aastaid. Eksportöörid, kelle kaubad jõuavad kolmandatesse riikidesse, kinnitavad, et see on oluliselt lihtsustanud nende tööd ja kiirendanud vajalike tolliprotseduuridega hakkama saamist. Eriti hinnatud on nõustamine nende seas, kel kaupade eksportimisega Euroopa Liidust väljapoole varasemat kokkupuudet ei ole olnud. Palju uuritakse kaupade päritolu määramise nüansse.

Rahvusvahelised projektid

Läbi aastate on kaubanduskoda osalenud erinevates rahvusvahelistes projektides. 2025. aastal osalesime 12 projektis, mille suund ja fookus on väga erinevad.

- Jätkus 2023. aasta märtsis alguse saanud Interreg Kesk-Läänemere programmist rahastatav projekt „LEF Network Azerbaijan“. Projekti raames korraldati 2025. aastal Eesti, Läti ja Soome ettevõtete kaks ühist kontaktreisi Aserbaidžaanis ja valmistati ettevõtteid ette Aserbaidžaanis turule sisenemiseks. Lisaks võõrustasime Eestis kahte delegatsiooni Aserbaidžaanist ning korraldasime projekti lõpukonverentsi Tallinnas, millel osales peaaegu 100 inimest. Projekt jätkub kuni 2026. a märtsini. Tegevuste eesmärk on jõuda õigete partneriteni sihtriigis ja aidata ettevõtetel arendada välja oma võrgustik. Projekti juhtpartner on Läti Kaubandus-Tööstuskoda, partneriteks Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja Satakunta Rakenduskõrgkool Soomest.
<https://centralbaltic.eu/project/lef-network-azerbaijan/>
- Naisjuhtide kiirendi algas 2025. aasta jaanuaris ning kestis 6 kuud. Projekti eesmärgiks oli aidata keskastme juhtidel tippjuhtkonnani läbi murda. Projektis osales 25 naisjuhti eri sektoritest ning organisatsioonidest. Projekti kuldsponsor on TELIA Eesti, kaasrahastajateks Kanada Saatkond Eestis ja Rootsi Suursaatkond Eestis. Projekti aitas ellu viia SpeakSmart. Hea uudis on see, et kõik toetajad jäid projekti tulemustega rahule ning kiirendiga jätkatakse ka 2026. aastal. Kandideerimine uude lendu avati 2025. aasta sügisel ning kokku laekus rekordarv kandidaate üle 470, kellest projekti elluviijad pidid langetama valiku 25 osaleja kasuks.
- Jätkus 2023. aastal alanud Interregi Eesti-Läti piiriülese koostöö programmi projekt Twinnovation. Projektis osalevatele ettevõtetele korraldame digi- ja rohepöörde teemalisi koolitusi ja abistame pilootprojektide elluviimisel. Eesmärgiks on töötada välja uuenduslikud lahendused toodetele, teenustele või protsessidele. Twinnovation projektis osalevad ettevõtluse ja innovatsiooni tugiorganisatsioonid - Baltic Innovation Agency,

Läti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ning 10 ettevõtet Lõuna- ja Lääne-Eestist ning Põhja-Lätist.

- Jätkus 2023. aastal alanud energia- ja ressursitõhusust edendav kolmeaastane projekt **Easy Energy** (*Easy Energy Efficiency solutions for public buildings and small companies in the BSR*), mida kaasrahastab EL läbi Interreg Läänemere regiooni programmi, mis ühendab partnereid 7 riigist ning 12 organisatsioonist. Projekt juhendab omavalitsusi ja ettevõtteid, kuidas tõsta ressursitõhusust ja seeläbi vähendada mh energiatarbimist olemasolevates hoonetes lihtsate ja odavate meetmetega, nagu näiteks soojustamine ja vee/elektri kasutamine, ning koolitab energeetikapraktikuid, et nad saaksid tulevikus nõu anda madaltehnooloogiliste energiatõhusate lahenduste kohta. 2025. aastal valmis huvilistele juhendmaterjal kõige tõhusamate energia- ja ressursitõhususmeetmetega, mida on soodne ja kerge rakendada.
- 2023. aasta märtsist alates osaleb koda turismivaldkonna projektis "Tourism in Balance (TIB)". Projekt keskendub turismikoormuse hajutamisele ajas ja ruumis, et luua tasakaalu külastajate, kohalike kogukondade ja keskkonna vahel. Projektis osalevad kuus Euroopa linna - Sevilla, Rooma, Krakow, Brasov, Amsterdam ja Tallinn. Assotsieeruva partnerina kaasasime projekti Eesti turismipoliitika looja Eesti Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi. Sidusrühma moodustavad turismivaldkonna esindajad erialaliitudest, sihtkohaarendusorganisatsioonidest ja ettevõtetest. Tourism in Balance on kaasrahastatud Interreg Euroopa riikidevahelise koostöö programmist, mille eesmärk on parandada regionaalarengu poliitika rakendamist Euroopa erinevates piirkondades.
- 2022. aasta novembrist kuni 2025. aasta oktoobrini osales koda partnerina EL programmi LIFE kaasrahastatud projektis "**Energiatõhusus VKE-dele**" (Energy Efficiency for SMEs), mis võimaldas Eesti ettevõtetele toidutootmise, metalltöötlemise, hotelli- ja toidlustussektoris pakkuda individuaalseid ja tasuta energiasäästu nõustamisteenuseid. Eesmärk oli tõsta ettevõtete teadlikkust, toetada optimeerivate meetmete kasutuselevõttu ja investeringuid energiasäästumeetmetesse, et seeläbi suurendada nende energiatõhusust, vähendada keskkonnajälge ja õhusaasteainete heitkoguseid. 2025. aasta kevadel viisime ellu eraldi HoReCa- ja tööstussektorile parimate praktikate- ja energiatõhususmeetmete koolitused.
- Jätkus 2023. aasta detsembris alanud AI for SMEs projekt. Selle eesmärgiks on väikese ja keskmise suurusega ettevõtetele tehisintellekti kasutamiseks vajalike teadmiste kohale viimine. Valdkond on väga kiires arengus ning ettevõtjate seas läbiviidud uuringud näitavad, et teadlikkus, kuidas tehisintellekti tööriistu enda kasuks tööle panna on madal. Projekti kaasrahastatakse Euroopa Liidu vahenditest.
- Jätkus 2023. aasta jaanuaris alanud 3-aastane projekt **PPI4Cities**. Selle fookuses on innovaatiliste hangete lihtsustatud kasutamine omavalitsustes Läänemere regioonis. Töötati välja ja aidati juurutada omavalitsustele digitaalsed tugivahendid ja -materjalid, et hõlbustada innovaatiliste riigihangete kasutamist. Projekt toetab Läänemere piirkonna linnu nende avalike teenuste hangete parendamisel ja innovatsioonieesmärkide saavutamisel. Kasutades projekti partnervõrgustikku, koolitusi ja pilootlinnades (Tartu, Tampere, Panevėžys) väljatöötatud lahenduste katsetamisi ja hindamisi, suurendati Läänemere piirkonnas innovaatiliste lahenduste kasutuselevõttu praktikas. Töötati välja dokument „Poliitilised soovitusel innovatsiooni riigihangete edasiseks toetamiseks Läänemere piirkonna omavalitsustes“. Projekti sihtrühm on

riigiasutused, kohalikud omavalitsused ja linna osalusega ettevõtted, kes õpivad targa linna temaatikat ja kavandavad uuendusi juba hanketasandil. Projekti rahastatakse Interreg Baltic Sea Region 2021-2027 vahenditest. Lisainfo: <https://interreg-baltic.eu/project/ppi4cities/>

- 2024. aasta juunis algas 4-aastane Euroopa Liidu rahastatud projekt **EU business hub - Jaapan ja Lõuna-Korea**, mis toetab Euroopa Liidu ettevõtteid rohe-, digitaal- ja tervishoiusektorist Jaapani ja Lõuna-Korea turgudele sisenemisel. Programmi eesmärk on tugevdada ettevõtete ekspordi- ja investeerimisvõimekust. Programmi raames korraldatakse aastatel 2024-2027 kümme ärimissiooni Jaapanisse ja kümme Koreasse. Igal ärimissioonil saab osaleda 50 ettevõtet, sealhulgas Eestist.
- 2024. aasta oktoobrist on koda partner rahvusvahelises projektis EcoSMEnergy, mille eesmärgiks on aidata ettevõtetel tõsta energiaefektiivsust, järgides EL-i direktiivide nõudeid ning toetades üleminekut puhtale energiale. Projekt keskendub ettevõtetele, mis tegutsevad järgnevatel valdkondades: plasttoodete tootmine; konstruktsiooniterastoodete tootmine; kemikaalide ja keemiatoodete tootmine; plasttoodete elektroonikakomponentide ja trükkplaatide tootmine; masinate ja seadmete tootmine; mootorsõidukite, haagiste ja poolhaagiste tootmine. Projekti raames saavad ettevõtted kasutada mh järgmisi võimalusi: tasuta ligipääs veebipõhisele energijahtimissüsteemile (EnMS), mis aitab energiakasutust optimeerida; tasuta teenused IMPAWATT platvormil, sealhulgas energiatõhususe seire, õppematerjalid, energiatõhususe optimeerimise nõuanded jms; viime läbi koolitusi ja energiaauditeid. Projekti on kaasatud VKE-d Eestist, Lätist, Hispaaniast, Prantsusmaalt, Maltalt ja Küprosel.
- Lõppes projekt „HÖBESTRATEGIAD - ühised strateegiad hõbemajandusega ettevõtete jaoks: hõbeajastu töötajate ligimeelitamine ja hoidmine”, mille eesmärgiks on 55+ vanuses töötajate ja tööandjate mõtestatud dialoog. Veelgi enam, selle raames viiakse läbi piloot, kus testitakse erinevaid strateegiaid, kuidas ettevõtted saaksid olla vanemaerialiste kaasamisel tõhusamad ja tulemuslikumad. Projekt sai alguse 2023. aasta märtsis ning peapartneriks on Läti Kaubandus-Tööstuskoda. 2024. aastal said ettevõtete esindajad Eestist, Soomest ja Lätist kokku kahel korral. Projekti tegevused said kokku võetud 2025. aasta maikuu toimunud rahvusvahelisel lõpukonverentsil Riias ning Tallinnas toimunud Eesti sihtrühmale mõeldud eraldi üritusel. Hea meel on välja tuua, et lisaks projektis otseselt osalenud ettevõtetele sai vanuselise mitmekesisuse teema laiemat tähelepanu. Arvamuslood, mis vanuse teemal koja esindaja poolt said kirjutatud, pälvisid tähelepanu ja kinnitasid, et teema kajastamine on oluline. Projekti kaasrahastas Kesk-Läänemere programm.
- Lõppes ka läbilaskvuse edendamine kahe bakalaureuseõppe programmi kaudu integreeritud alg- ja täiendkurseõppega (lühidalt BA&VET) projekt. Selle eesmärgiks on ajakohastada kutseõppeasutuste ja ülikoolide õpet. Kuigi rohepöördest räägivad praegusel ajal kõik, siis paraku õppekavades neid kompetentse endiselt pea ei kajastugi. Projekti raames käivitasime Tark Energiijahtimine koolitusprogrammi, kus fookuses energiatõhusus ning -juhtimine. Tegemist on piloodiga, mille õnnestumisel jätkame sama koolitusprogrammiga ka tulevikus. Projekti kaasrahastab Euroopa Liit.

Kaubanduskoja esindused

Kaubanduskoja Jõhvi esindus aastal 2025

2025. aasta oli Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Jõhvi esindusele jätkuvalt sisukas ja rahvusvahelise mõõtmega. Fookuses olid ettevõtete ekspordivõimekuse ja rahvusvaheliste kontaktide arendamine ning koostöö partneritega Ida-Virumaal ja väljaspool.

Rahvusvaheline koostöö ja ettevõtete visiidid

Eesti ettevõtete kasvuvõimalusi silmas pidades korraldas Jõhvi esindus 2025. aastal mitmeid äridelegatsioonide visiite väljapoole Euroopa Liitu ning Itaaliasse. Visiitide eesmärk oli tutvustada sihtturgude ettevõtluskeskkonda, luua kontakte kohalike ettevõtete ja institutsioonidega ning soodustada konkreetsete ärikoostööprojektide algatamist.

Aasta jooksul toimusid visiidid Usbekistani, Türkmenistani, Mongooliasse ja Itaaliasse. Kesk-Aasia visiitide raames toimusid äriforumid, kohtumised kohalike kaubandus- ja tööstuskodadega, B2B-kohtumised ning külastused ettevõtetesse ja tööstusparkidesse. Need visiidid pakkusid Eesti ettevõtetele vahetut ülevaadet kiiresti arenevatest turgudest ning löid eeldused edasiseks koostööks sellistes valdkondades nagu tööstus, energeetika, logistika, ehitus ja teenused.

Mongoolia visiidi oluliseks tulemuseks oli Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ja Mongoolia Rahvusliku Kaubandus- ja Tööstuskoja vahelise koostöömemorandumi (MOU) allkirjastamine. Memorandum loob raamistiku kodadevaheliseks koostööks, sh ärivisiitide korraldamiseks, info- ja kontaktivahetuseks ning ettevõtete koostöö toetamiseks tulevikus.

Itaalias toimunud visiit keskendus Ida-Virumaa ja Taranto piirkonna koostööle Õiglase Ülemineku teemadel ning hõlmas nii institutsioonidevahelisi kohtumisi kui ka ettevõtete B2B-suhtlust.

Europe Directi Jõhvi teabekeskuse tegevus

Euroopa Komisjoni Eesti esindusega sõlmitud lepingu alusel jätkas Jõhvi esindus 2025. aastal Europe Directi Jõhvi teabekeskuse töö korraldamist. Teabekeskuse tegevuse eesmärk oli tõsta Ida-Virumaa elanike ja ettevõtjate teadlikkust Euroopa Liidu poliitikatest, võimalustest ja toetusmeetmetest.

Europe Directi raames anti koostöös partneritega välja maakonnalehe vahelehti „**Meie Euroopa**“, mis käsitlesid Euroopa Liidu teemasid kohalikust vaatenurgast. Samuti korraldati ärilõuna Euroopa Komisjoni Eesti esinduse juhatajaga, kus arutati ettevõtjaid puudutavaid Euroopa Liidu poliitikaid ja tulevikusuundi.

Koostöös Ida-Viru Ettevõtluskeskuse ja teiste partneritega viidi läbi ettevõtete tunnustusüritus, mille eesmärk oli väärtustada ettevõtjate panust piirkonna arengusse ja tõsta ettevõtluse mainet Ida-Virumaal.

100

Ukraina-suunaline tegevus

Jõhvi esindus jätkas 2025. aastal aktiivset tegevust Ukraina toetamisel ja koostöös Ukraina partneritega. Veebruaris korraldati Ukrainale keskenduv seminar, kus käsitleti Eesti ettevõtete võimalusi Ukraina turul ning osalemist Ukraina ülesehitamise ja abiprojektides.

Lisaks osales Jõhvi esindus Riigikaitse Edendamise Sihtasutuse kaudu Ukraina toetusprojektis. Praktilise panusena toimetati abisaadetisi Ukraina piirile, aidates tagada abi jõudmise sihtkohani.

Koostöö Ida-Virumaa partneritega

Jõhvi esindus jätkas tööd Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse nõunike kogus ning Ida-Viru Ettevõtluskeskuse (IVEK) nõukogus. Nendes kogudes osalemise kaudu panustati kutsehariduse arendamisse, tööandjate vajaduste paremasse arvestamisse ning piirkondliku ettevõtluse tugisüsteemi tugevdamisse.

Samuti osales Jõhvi esindus Narva ettevõtluskonkursi korraldamises ja tunnustuste üleandmises, aidates kaasa ettevõtjate esiletõstmisele ja ettevõtluse väärtustamisele.

Väliskaubandusdokumendid ja ettevõtete teenindamine

Jõhvi esindus täitis 2025. aastal jätkuvalt ka oma traditsioonilist rolli väliskaubandusdokumentide kinnitamisel. Aasta jooksul kinnitati päritolusertifikaate ja muid väliskaubandusdokumente ning nõustati ettevõtteid ekspordi ja rahvusvahelise kaubanduse küsimustes.

Euroopa Parlamendi ettevõtjate istung

2025. aastal korraldas Jõhvi esindus ettevõtete osalemise Euroopa Parlamendi ettevõtjate istungil (European Parliament of Enterprises) Brüsselis. Üritus andis ettevõtjatele võimaluse tutvuda Euroopa Liidu otsustusprotsessidega ning esitada oma seisukohti ja ettepanekuid otse Euroopa poliitikakujundajatele.

Õiglase Ülemineku protsess Ida-Virumaal

Lisaks eelnevale osales Jõhvi esindus aktiivselt Õiglase Ülemineku Fondi toetuste rakendamise juhtkomisjoni ning haridusmeetme juhtkomisjoni töös. Nendes komisjonides seisti järjepidevalt ettevõtete õiguste ja huvide kaitse eest, pöörates tähelepanu toetustingimuste selgusele, rakendamise praktilisusele ning sellele, et meetmed toetaksid realselt ettevõtete investeerimis- ja arenguvajadusi Ida-Virumaal.

Kokkuvõtvalt oli 2025. aasta Jõhvi esindusele aktiivne ja mitmekesine, ühendades rahvusvahelise koostöö, Euroopa Liidu teemalise teavitustöö ning kohaliku ettevõtluskeskkonna arendamise Ida-Virumaal.

Tartu esindus

Tartu esinduse tegevused lisaks liikmete infopäringutele, koja teenuste tutvustamisele ning liikmetega kohtumistele 2025. aastal olid alljärgnevad:

2025. aastal toimus kokku 31 erinevat koolitust ja sündmust, millel osales 362 inimest. Fookuses olid juhtimis- ja personaliteemad, finantsid, turundus, ettevõtte arendamine ning praktilised oskused.

Jätkus finantskoolituste sari firma võtmeisikutele (mitmeosaline koolitusperiood kevadel ja sügisel). Lisaks toimusid temaatilised koolitused ja seminarid, sh näiteks:

- turunduse ja müügi praktilised teemad (nt „Ettevõtte töötaja kui turundaja“, „Kuidas turunduses raha mitte põletada?“);
- finants- ja planeerimisteemad (nt eelarvestamine, rahastamine: laenud ja omakapital);
- juhtimis- ja organisatsioonikultuuri teemad (nt psühholoogiline turvalisus, strateegiline tööjõu planeerimine);
- ettevõtte elutsükli teemad (nt ettevõtte pärimine ja pärandamine);
- ärietika ja suhtlus (nt „Etikett äris ja elus“).

Tartu Naisjuhtide Klubi

2025. aastal toimus kokku 7 Tartu Naisjuhtide Klubi kohtumist, mis hõlmasid nii sisulisi arutelusid kui ka ettevõtete ja organisatsioonide külastusi. Klubi eesmärk oli toetada naisjuhtide ja -ettevõtjate professionaalset arengut ning omavahelist kogemuste vahetust.

Kohtumised ja külastused toimusid:

- Kuremaa Elamuskeskuses;
- Realcoachis teemal „Kuidas luua draamavaba töökeskkond?“;
- BioCC teaduskeskuses;
- Promens Rõngu AS teemal „Coachiva juhtimise rakendamise võlud ja valud“ (Promens Rõngu näitel);
- Tele2 teemal „Tele2 juhtimiskultuur ja meeskonna arendamine“;
- Enefit teemal „Enefit – naised juhtimises“;
- GEMOSSis toimunud kohtumine

Ettevõtete külastused ja kontaktpäevad

Aasta jooksul korraldati 4 ettevõtete külastust/kontaktpäeva, mille eesmärk oli tutvuda piirkonna ettevõtete praktikatega ning soodustada liikmete omavahelist suhtlust ja koostööd. Külastati järgmisi ettevõtteid:

- NOPE, Velvet ja Bitweb (ühine külastus);
- YOOK;
- Shroomwell.

Lisaks toimus koja juhatuse ärihommik Lõuna-Eesti liikmetega, mis tugevdas juhatuse ja piirkonna ettevõtjate vahelist dialoogi.

Võrgustikuüritus

Toimus traditsiooniline Kaubanduskoja discgolfiturniir 2025, kus osales 76 osalejat.

Väliskaubandusdokumendid

2025. aasta detsembri seisuga väljastas Tartu esindus 1710 päritolusertifikaati (2024: 1669), mis tähendab ligikaudu 2,5% kasvu võrreldes eelneva aastaga. eCert sertifikaadid moodustasid keskmiselt 30–35% kõigist väljastatud sertifikaatidest. Peamised sihtturud olid USA, Hiina ja Jaapan ning peamised kaubagrupid puit ja turvas.

Projektid ja koostöö

Tartu esindus panustas rahvusvahelistesse ja regionaalsetesse koostööprojektidesse: Easy Energy, BA&VET ning Silver Strategies (projekt lõppes augustis 2025).

Lisaks osaleti ettevõtluskeskkonna arendamise ja meetmete elluviimisega seotud komisjonide töös, sh:

- Tartu linnavalitsuse poolt koordineeritava ettevõtluse tugistruktuuride ümarlaud
- PEEK, KRAV ja KVAT meetmete hindamiskomisjonide töö;
- SA Tartu Ärinõuandla nõukogu töö;
- Tartu Teerajajate Allee žürii
- Naisjuhtide arenguprogramm (jaanuar-juuni)

Tunnustused

2025. aastal anti välja IV Tartumaa noore ettevõtja auhind. Tunnustuse pälvis Erik Vares (Dorpat Ehitus).

Pärnu esindus

Pärnu esinduse tegevus oli 2025. a orienteeritud nii Pärnu piirkonnas kui mujal Eestis tegutsevatele ettevõtetele teenuste pakkumisele. Selleks korraldati koolitusi ja ärihommikusööke ning aidati kaasa ärikontaktide loomisele välisturgudel. Jätkati Pärnu piirkonna ettevõtete külastamise traditsiooni, et õppida neid paremini tundma ja saada paremini aru nende vajadustest.

Seminarid ja koolitused

2025. a korraldas Pärnu esindus 2 koolitusseminari. Koolitused toimusid Pärnus ja Tallinnas. Seminarid olid teemal muudatused raamatupidamise seaduses ja 2024. a majandusaasta aruande koostamisel. Meie korraldatud seminaridel osales kokku 24 inimest.

Ärihommikusöögid

Kohalikus kogukonnas on saanud omamoodi kaubamärgiks meie korraldatavad ärihommikusöögid, kus ettevõtjate ja avaliku sektori esindajatega kohtuvad olulised inimesed. 2025. aastal korraldasime neli ärihommikusööki.

Seoses kaubanduskoja 100. juubeliga käis aasta esimesel ärihommikusöögil Pärnumaa ettevõtjatega kohtumas kaubanduskoja juhatus, eesotsas tollaegse juhatuse esimehe Toomas Lumaniga. Esinemas käisid veel haridus- ja teadusminister Kristina Kallas, taristuminister Kuldar Leis ja majandusekspert Heido Vitsur. Kokku sai meie ärihommikusöökidest 2025. a osa 68 huvilist.

Majandusteemaline pärastlõuna

Kaubanduskoja Pärnumaa liikmed ja Swedbanki võtmekliendid kohtusid 16. korda meie korraldatud Majandusteemalisel pärastlõunal, kus inspireerivaid ideid ja kasulikke teadmisi jagasid Swedbanki krediidiriski kontrolli osakonnajuht Urmas Simson, Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse nõukogu esimees, teenekas pangajuht, visionäär ja ettevõtja Erkki Raasuke ning ettevõtja, investor, õpetaja ja raamatute autor Peep Vain.

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse nõunike kogu ja Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži nõukogu

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse nõunike kogus on kaubanduskoda esindatud kolme liikmega ja Pärnu esinduse juhataja Toomas Kuuda on nõunike kogu esimees. Toomas on ka Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži nõukogu liige. Nende tegevustega aidatakse kaasa haridusasutuste ja ettevõtjate koostööle ja õppekavade arendamisele lähtuvalt tööandjate huvidest.

Välja antud auhinnad

16. korda kaubanduskoja Pärnu esinduse poolt välja antava auhinna „Pärnumaa vastutustundlik ettevõtja“ pälvis 2025. aastal LSAB Väandra AS. Ettevõtte tegeleb saeketaste ja lintsaelintide tootmise, remondi, terituse ja müügiga.

Auhind omistatakse ettevõttele, kelle tegevus on märkimisväärselt aidanud kaasa kohaliku kogukonna arengule ja mille majandusnäitajad on olnud stabiilselt head aastate lõikes.

Messid

Kaubanduskoja Pärnu esinduse ülesandeks oli korraldada Eesti ettevõtete ühisstendi ehitus ja väljapanek rahvusvahelisele tervishoiu messile ARAB HEALTH 2025, mis toimus jaanuaris Dubais ning rahvusvahelisele tehnoloogiatootsemessile GITEX 2025, mis toimus samuti Dubais 2025. aasta oktoobris. Huvi meie stendide ja toodete vastu oli suur ning meil oli hea meel kaasa aidata Eesti tutvustamisele.

Välisvisiidid

Märtsis toimus kontaktvisiit Dubaisse, millel osales neli ettevõtet - Interconnect Product Assembly AS, Riverbank OÜ, Primewood OÜ ja Skano Furniture Factory OÜ. Visiidi käigus tutvuti äri alustamise võimalustega seelses ärikeskkonnas, külastati oma valdkonna ettevõtteid ja kohtuti potentsiaalsete koostööpartneritega. Visiidi tulemusena loodi esimesed ärikontaktid ja saadi teadmisi sealsele turule sisenemise tingimustest.

Panus korraldamisse ja osalemise

- Pärnumaa ettevõtlusnädal
- Ürituste „Brackmanni Pärand“ ja „Juhtimise Meistriklassi“ koostööpartner ja žüriis osalemine
- Pärnumaa tegija konkurs parimate ettevõtete väljaselgitamiseks
- Üle-eestiline õpilasfirmade jõululaat
- Taaskasutuse teemalise õpilaste konkursi LOOME UUEKS žüriis osalemine
- Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri Kutsehariduse hindamisnõukogu
- Interreg IVa 2021 – 2027 Eesti-Läti koostööprogrammi seirekomitee
- PRIA Maapiirkonna ettevõtjate konkurentsivõime suurendamise investeringutoetuse hindamiskomisjon

100

- Rahandusministeeriumi minuomavalitsus.ee omavalitsuste ettevõtluskeskkonna mõõdikute väljatöötamise töörühm
- Pärnu Linnavalikogu elanikkonnakaitse komisjon

Väliskaubandusdokumendid

2025. aastal väljastas Pärnu esindus 3336 päritolusertifikaati ja muud väliskaubandusega seotud dokumenti.

Saaremaa esindus

Kuressaare esinduse eesmärk on tagada Saaremaal ja Hiiumaal kaubanduskoja liikmete igapäevaste teenuste, konsultatsioonide, seminaride, koolituste ja väliskaubandusdokumentide kättesaadavus.

Kuressaare esindus väljastas ja kinnitas 2025. aastal 68 väliskaubandusdokumenti.

Üritused

2025. aasta septembris osales Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juhtkond ja Kuressaare esinduse sekretär Saaremaa Ettevõtjate Liidu juhatuse koosolekul, kus arutati koostöövõimalusi.

2025. aasta oktoobris toimus Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ja Saaremaa Ettevõtjate Liidu vahelise koostöölepingu pidulik allkirjastamine.

Kaubanduskoda kui ettevõtjate suhtluskanal

2025. aastal korraldasime traditsiooniks saanud liikmeüritusi Kevadball, Tenniseturniir, Golfturniir ning Ärihooaja Avamine. Lisaks tähistasime novembris Tallinna Kruiisiterminalis kaubanduskoja 100. juubelit.

Kevadball

5. aprillil 2025.aastal toimus Viimsi Artiumis 26. kaubanduskoja kevadball. Balli avas traditsiooniliselt juhatuse esimehe Toomas Lumani kõne, misjärel anti üle tänavused aumärgid. Toimus ka kaubanduskoja 100. juubeliaasta puhul välja antud postmargi esitlus, millest võtsid osa margi kujundanud kunstnik Kaarel Kukk ning Omniva juhatuse esimees Martti Kuldma. Andsime üle ka koja aumärgid inimestele, kes on mänginud olulist rolli Eesti ettevõtluskeskkonna kujundamisel ning kelle isiklike saavutusi ettevõtluses saab seada eeskujuks.

I klassi aumärgi said:

- **Taavi Madiberk** - ettevõtluse edendamise ning tehnoloogiasektori arendamise eest.
- **Ervin Luur** - kohaliku ettevõtluse arendamise eest Pärnumaal.
- **Ülle Madise** - silmapaistva panuse eest ettevõtlusvabaduse kaitsmisel ja õiguskeskkonna arendamisel.

II klassi aumärgi said:

- **Jaan Reinhold** - Eesti ettevõtjate rahvusvahelistumise toetamise eest maailmas.
- **Maksym Kononenko** - eriliste teenete eest Eesti ja Ukraina äriühenduste ühendamisel.

- **Maiu Antsmäa** - panuse eest tekstiilitööstuse ja kohaliku ettevõtluse arendamisel.
- **Siiri Odrats-Koni** - ettevõtluse ja keemiatööstuse pikaajase arendamise eest.

III klassi aumärgi said:

- **Mare Roosileht** - Eesti haridusvaldkonna edendamise eest Ida-Virumaal.
- **Killu Maidla** - pikaajase panuse eest Eesti turismisektori arendamisel.
- **Piret Potisepp** - silmapaistva panuse eest Eesti ettevõtluskeskkonna edendamisel ning naisettevõtluse arendamisel kaubanduskoja teenuste osakonna juhina.

Tantsuks mängis Siim Aimla Funk band koos solistide Teele Viira ja Silver Laasiga. Meeleoluka etteastega astus üles puhkpilliansambel Brassical. Öhtut juhtis Oskar Seeman.

Külalised said osa kaubanduskoja ajaloonäitusest, jäädvustada ilusaid hetki Photoboothis, puhata tantsust väsinud jalgu Borealise massaažitoolidel ning lasta kehale teha kelmikaid airbrush tattoosid. Kõigi ballil osalenute vahel loosisime välja ka hinnalisi auhindu, mille panid välja meie head koostööpartnerid.

Tenniseturniir

Laupäeval, 31. mail toimus Pärnus kaubanduskoja 29. tenniseturniir, millest võttis osa 44 ettevõtjat. Suur rõõm oli näha juba varasemast tuttavaid osalejaid kui ka paljusid uusi tulijaid. Võitjapaarile pani peaauhinna välja Turkish Airlines.

1. koht: Merilyn Orm (Tori Timber OÜ) ja Aivar Nurme (Fiskostar OÜ)
2. koht: Gerly Kedelauk (Medicum Tervishoiuteenused AS) ja Heiki Kanne (Aesti Skincare OÜ)
3. koht: Katrin Kivisikk (Sokisahtel OÜ) ja Arnold Kannike (Elpa I.E. OÜ)

Lohuturniiri võitjad: Janus Metsa (SA.MET AS) ja Helver Tökke (Rivest OÜ)

Golfiturniir

5. juunil toimus esimene kaubanduskoja ja Lasita Aken Golfiturniir Estonian Golf & Country Clubis Jõelähtmel. Kuigi päeva alguses tervitas meid vihmane ilm, ei lasknud ettevõtjad end sellest heidutada ning kõik mängijad pidasid päeva vapralt vastu.

Turniiri I koha saavutas Nordecon AS – Triin Luman, Valdo Knaps, Priit Luman ja Vello Kahro. II kohale tuli Balti Vara Ehitus OÜ – Igor Viirlaid, Ivar Sova, Meelis Karro ja Maido Rõivas. III koha saavutas City Capital OÜ – Rene Aguraiuja, Rasmus Reimo, Hanno Strads ja Taivo Remmelgas.

Ärihooaja avamine

Laupäeval, 6. septembril avasime Koplis BLRT Grupi territooriumil uue ärihooaja ning tähistasime koos liikmetega kaubanduskoja 100. juubeliaastat.

Suviselt soe laupäev, nimekad esinejad ja põnev programm tõid kokku suure hulga ettevõtjaid ja kaubanduskoja koostööpartnereid. Lavale astusid KARINSMATIC, NOËP ja Reket koos DJ-ga. Kaubanduskoja praeguseks hetkeks endine juhatuse esimees Toomas Luman ning kaitseminister Hanno Pevkur allkirjastasid hea tahte kokkuleppe, et edendada koostööd reserväelaste toetamisel ja tunnustada nende rolli riigikaitse põhijõuna.

Seiklusfirma 360 KRAADI tõi kohale uue ja ainulaadse mobiilse põgenemistoa. Estravel tutvustas äriklientidele suunatud teenuseid ja uusi online-võimalusi. Balbiino rõõmustas osalejaid nii uute maitsete kui ka juba tuttavate lemmikjätistega. Tööinspektsiooni spetsialistid vastasid töösuhteid puudutavatele küsimustele ja jagasid infomaterjale.

100

Antropoloogia Keskus tutvustas ahaa!-momente äride ja organisatsioonide arendamisel ning võimalusi nendeni jõudmiseks. Loosi läks ka vastav koolitus.

NOËP Distillery on Tallinnas Krulli kvartalis asuv käsitöö džinnivabrik, kus ühe katuse all valmivad nii premium väikepartii joogid kui ka miljonite kuulajateni jõudvad NOËP-i hitid. Ärihooaja Avamisel tutvustasid nad oma erinevaid tooteid ja maitsvaid kokteile. Päästeameti juures sai proovida tuld kustutada ning tutvuda päästetehnikaga. Kaitseliidu Tallinna maleva Akadeemiline malevkond koos Naiskodukaitse, noorkotkaste ja kodutütarde esindusega kutsus tutvuma jalaväerelvadega ja ise jalaväelaseks kehastuma, lisaks toimus Kaitseliidu parameedikute demo. Naiskodukaitse tutvustas käitumisjuhiseid ohuolukorras OLE VALMIS! projekti raames. Lastele toimus lõbus mälumäng MEMORIIN ja joonistusvõistlus toredate auhindadega. Politsei- ja Piirivalveamet tegi politseikoera demo ning sai sisse piiluda politseiautosse. Laste rõõmuks oli kohal Lõvi Leo. Riigikaitse Edendamise Sihtasutus tutvustas oma tegevust ning näitas varustust, mis juba järgmisel päeval humanitaarabina Ukrainasse viidi.

Söögipoolist pakkusid Kooker, Keretäis ja Danny's Food truck, karastusjookidega kostitas Coca-Cola. Ärihooaja algus ja koja juubeliaasta said väarikalt tähistatud!

KODA100 juubeliüritus

15. novembril tähistasime Tallinna Kruiisiterminalis kaubanduskoja 100. aastapäeva. Spetsiaalselt selleks õhtuks valmis kontsertlavastus, mis viis vaatajad rännakule läbi koja ajaloo ning suunas pilgud ka tulevikku.

Juhatuse esimees Oliver Väärtnõu andis üle I klassi aumärgi Toomas Lumanile pikaagese panuse eest kaubanduskoja juhtimisel ning Eesti ettevõtluse arendamisel.

Koostöös Kaitseministeeriumiga korraldasime oksjoni, millega kogusime Reservväelaste Fondile 14 700 €. Külalistele mängis tantsuks energiline OLLIE band ning õhtu lõpetas DJ Mihkel Eller.

2025. aastal toimus ka kaks uute liikmete kohtumist, kus tutvustasime meie värsketele liikmetele koja tegevusi ja teenuseid ning andsime üle liikmetunnistused. Kaitsetahtest, riigikaitsest ja ettevõtete rollist selles käisid uutele liikmetele rääkimas Kaitseministeeriumi esindajad.

Aitäh ettevõtetele ja organisatsioonidele, kes toetasid meie liikmeürituste toimumist: 360 KRAADI, Antropoloogia Keskus, Atla Distillery, Balbiino, Be More Superfoods, BLRT Grupp, Borealis Eesti, Coca-Cola HBC Eesti, Danny's Food Truck, Dermosil Eesti, Estonian Golf & Country Club, Estonia Resort Hotel & Spa, Estravel, Finnair, Frank Events, Hilton Tallinn Park Hotel, Kaitseliidu Tallinna Maleva Akadeemiline Malevkond, Keretäis, Kooker, Lasita Aken, Mulieres, Naiskodukaitse, NOËP Distillery, Photobooth Estonia, Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeamet, Põhjala Catering, Saku Õlletehas, Stillabunt, Taktikalise laskmise keskus, Tööinspeksioon, Turkish Airlines, Veiniekspress, Jõesviit Vidiit Estonia.

KAUBANDUSKOJA TRÜKISED JA VÄLJUNDID

Jätkuvalt ilmusid liikmeid teavitavad ning välispartneritele suunatud väljaanded.

- 6 numbrit kaubanduskoja häälekandjat Teataja;
- iganädalane E-Teataja eesti keeles, kord kuus venekeelne E-Vestnik ning kaks korda kuus ingliskeelne E-News. Lisaks saatsime E-Teatajat ka alustavatele ettevõtjatele, et pakkuda neile tuge;
- Ülenädalaselt on Kuku Raadios ka saade „Ettevõtlusminutid“, kus kajastatakse kojale tähtsaid teemasid;
- Igakuiselt saadeti välja „Sündmuste kalendrit“, mis tutvustab eesoleva kuu sündmusi;
- Saatsime välja Enterprise Europe Network uudiskirja, kus anname infot EEN võimaluste, koostööpakkumiste, messide ja riigihangete kohta;

MEEDIASUHTLUS

Kaubanduskoda on üks hinnatumaid majanduskeskkonna ja ettevõtluse teemadel seisukohtade andjaid ning meedia kasutab aktiivselt kaubanduskoja materjale avalikus ruumis. Kokku mainiti kaubanduskoda 2025. aastal meedias 1500 korral. Saatsime aasta jooksul välja üle 30 pressiteate, lisaks jõudis suur hulk ettevõtjate jaoks olulisi teemasid ajakirjandusse kaubanduskoja kodulehe ja uudiskirjade kaudu.

KODA TUNNUSTAB

Eesti ettevõtete konkurentsivõime edetabel 2025

Konkurentsivõime edetabelit korraldades tunnustab kaubanduskoda tublimaid ettevõtteid. Eesmärgiks on selgitada välja konkurentsivõimelisemad ettevõtted, pakkuda ettevõtetele võimalust võrrelda end teiste omasugustega ning hinnata Eesti ettevõtete edukust, tulemuslikkust ja jätkusuutlikkust.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda on koostanud Eesti ettevõtete konkurentsivõime edetabelit aastast 2003. Konkursi raames koostatakse ettevõtete üldine konkurentsivõime paremusjärjestus majandusnäitajate põhjal. Arvestatakse kahe viimase aasta majandustegevuse näitajaid: müügitulu, puhaskasum, omakapital, töötajate arv ning tööjõukulu. Andmete analüüsi ja edetabelite koostamise partneriks on Eesti Konjunktuuriinstituut, tehes koostööd Lausanne'i Juhtimise Arendamise Instituudiga.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja konkursi „Konkurentsivõime edetabeli 2025“ võitjad:

- LTH-BAAS AS, Konkurentsivõimelisim tööstusettevõte;
- TAVID AS, Konkurentsivõimelisim kaubandusettevõte;
- KAPITEL AS, Konkurentsivõimelisim teenindusettevõte.

Konkurentsivõimelisimad ettevõtted 2025. aastal valdkonniti:

- PIZZAKIOSK OÜ, külalishankuse valdkonna ettevõte;
- TELIA EESTI AS, side-, kommunikatsiooni- ja IT-ettevõte;
- SCANOLA BALTIC AS, toiduainetööstuse ettevõte;
- RAAB OÜ, arhitektuuri- ja projekteerimisettevõte;
- NOBE OÜ, ehitusettevõte;
- KAPITEL AS, kinnisvaraettevõte;
- LHV PANK AS, finantsvahendusettevõte;

- TORNATOR EESTI OÜ, põllumajandus-, metsandus- ja kalandusettevõtte;
- JETFLITE OÜ, transpordi- ja logistikaettevõtte.

Kokku osales edetabelites 1660 ettevõtet.

Valdkondlikke võitjaid tunnustasime viies auhinnad ettevõtetesse kohapeale.

Aasta ettevõtte 2025

Koos Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse ja Tööandjate Keskliidu konkursi Ettevõtluse Auhind parimatega kandideerisid Konkurentsivõime Edetabeli parimad tiitlile Aasta Ettevõtte 2025. Aasta ettevõtte tiitli pälvis Tech Group AS.

Aasta ettevõtte valis esinduslik žürii, kuhu kuulusid: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kantsler Ahti Kuningas, Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse juhatuse esimees Ursel Velve, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor Mait Palts, Eesti Tööandjate Keskliidu tegevjuht Hando Sutter, Eesti Panga president Madis Müller, Aasta ettevõtte 2024 Harju Elekter AS tegevjuht Alvar Sass, Peaministri majandusnõunik Ardo Hansson, Ragn-Sells AS juhatuse esimees Kai Realo.

Eesti parimate ettevõtete tunnustamisüritust korraldasid Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja Eesti Tööandjate Keskliit. Konkursi kohta leiab täiendavat infot kodulehelt www.ettevotluskonkurss.ee

Noore Ettevõtja preemia

11. korda anti välja Noore Ettevõtja preemiat. 2025. aastal oli preemia toetajaks LHV Pank. Aasta noore ettevõtja tiitli ja 5000 euro suuruse preemia pälvis Rait Rebane ettevõttest K-Print.

Tänavuse aasta noore ettevõtja konkurss oli tihe ning nominentide hulka pääses viis ettevõtet. Noore ettevõtja preemia nominentideks olid Rait Rebane (K-Print OÜ), Pätris Halapuu (CrystalSpace OÜ), Marten Merdikes (Auroom OÜ), Siim Truusalu (Digimeerik OÜ), Kaur Tull (Wenture OÜ).

Noore ettevõtja preemia saavad kandideerida kõik kuni 35-aastased Eestis registreeritud ettevõtete omanikud ja/või juhid, kelle tegevus on olnud silmapaistev, kes on kasutanud oma ettevõtluses innovaatilisi lahendusi ja juba ekspordivad või plaanivad seda tegema hakata. 2025. aastal kandideeris preemia 16 ettevõtlikku noort, kelle hulgast valis võitja välja žürii.

Noore ettevõtja preemia konkursi žüriis osalesid Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor Mait Palts, LHV Ettevõtete panganduse juht Indrek Nuume, Eesti Vabariigi presidendi majandusnõunik Kaspar Oja, ettevõtja Anne Samlik ning eelmise aasta preemia võitja Silver Pütsep.

Konkurssi korraldavad Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja LHV Pank AS ning algatust toetab president Alar Karis. Tiitel antakse üle Eesti parimate ettevõtete galal.

100

Raamatupidamise aastaaruanne

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

05. 05. 2026

Konsolideeritud bilanss

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

(eurodes)	Lisa	31.12.2025	31.12.2024
AKTIVA			
Käibevara			
Raha ja pangakontod	2	2 708 317	2 597 448
Lühiajalised finantsinvesteeringud	3	3 202 000	2 902 000
Nõuded ostjate vastu	4	88 106	93 034
Mitmesugused nõuded		25 694	44 263
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	5	117 875	109 031
Käibevara kokku		6 141 992	5 745 776
Põhivara			
Pikaajalised finantsinvesteeringud			
Väärtpaberid	3	212 100	199 500
Pikaajalised finantsinvesteeringud kokku		212 100	199 500
Materiaalne põhivara			
Maa ja ehitised	7	160 911	179 055
Masinad ja seadmed	7	18 721	21 642
Inventar	7	1 075	0
Materiaalne põhivara kokku		180 707	200 697
Immateriaalne põhivara	8	0	0
Põhivara kokku		392 807	400 197
AKTIVA KOKKU		6 534 799	6 145 973
PASSIVA			
Lühiajalised kohustised			
Ostjate ettemaksed	10	260 034	313 494
Võlad tarnijatele		19 467	97 641
Mitmesugused võlad	10	561 184	359 293
Maksuvõlad	11	224 991	147 743
Viitvõlad			
Võlad töötajatele	10	96 967	79 364
Muud viitvõlad	10	628 026	681 596
Viitvõlad kokku		724 993	760 960
Lühiajalised kohustised kokku		1 790 669	1 679 131
Netovara			
Reservid	12	478 625	478 625
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem		3 988 217	3 718 750
Aruandeaasta tulem		277 288	269 467
Netovara kokku	12	4 744 130	4 466 842
PASSIVA KOKKU		6 534 799	6 145 973

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Konsolideeritud tulemiaruanne

(eurodes)	Lisa	2025	2024
TULUD			
Müügitulu	14	1 043 026	1 093 942
Liikme- ja sisseastumismaksud	15	1 347 431	997 581
Muud tegevustulud	16	587 384	592 364
Tulud kokku		2 977 841	2 683 887
KULUD			
Mitmesugused tegevuskulud	17	971 328	740 273
Tööjõukulu	18	1 836 906	1 729 960
a) palgakulud		1 373 481	1 292 773
b) sotsiaalmaksud		463 425	437 187
Kulum	7,8	29 768	122 315
Kulud kokku		2 838 002	2 592 548
PÕHITEGEVUSE TULEM		139 839	91 339
FINANTSTULUD ja -KULUD			
Intressitulud		125 813	178 773
Kasum/kahjum finantsinvesteeringutelt		12 600	-735
Muud finantstulud- ja kulud		-964	90
Kokku finantstulud ja -kulud		137 449	178 128
ARUANDEAASTA TULEM		277 288	269 467
ARUANDEAASTA TULEM KOKKU		277 288	269 467

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(eurodes)

I. RAHAVOOD PÕHITEGEVUSEST

1.1. Põhitegevuse tulem		139 839	91 339
1.2. Korrigeerimised		29 768	122 315
*Põhivara kulum ja väärtuse langus	7,8	29 768	122 315
1.3. Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		14 653	33 998
1.4. Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus		111 538	-251 500

RAHAVOOD PÕHITEGEVUSEST KOKKU **295 798** **-3 848**

II. RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST

2.1. Põhivarade soetus (soetusmaksumus)	7,8	-9 778	-13 678
2.2. Laekunud intressid		125 813	178 773
2.3. Lühiajalised finantsinvesteeringud	3	-300 000	-100 000
2.4. Muud finantstulud- ja kulud		-964	90

RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST KOKKU **-184 929** **65 185**

RAHAVOOD KOKKU **110 869** **61 337**

RAHA ja RAHA EKVIVALENDID PERIOODI ALGUSES 2 2 597 448 2 536 111

RAHA ja RAHA EKVIVALENTIDE MUUTUS 110 869 61 337

RAHA ja RAHA EKVIVALENDID PERIOODI LÕPUS **2 2 708 317** **2 597 448**

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

KONSOLIDEERITUD NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

(eurodes)	Reservid	Akumuleeritud tulem	Kokku
Saldo 31.12.2023	478 625	3 718 750	4 197 375
Aruandeperioodi tulem	0	269 467	269 467
Saldo 31.12.2024	478 625	3 988 217	4 466 842
Aruandeperioodi tulem	0	277 288	277 288
Saldo 31.12.2025	478 625	4 265 505	4 744 130

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused

31. detsembril 2025 lõppenud majandusaasta kohta koostatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes Eesti finantsaruandluse standardist, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (kaubanduskoda) on oma põhikirja järgi vabatahtliku liikmelisuse alusel Eesti Vabariigis kehtestatud korras registreeritud juriidilisi ja üksikisikuid ühendav mittetulundusühing. Kaubanduskoja põhikirjaline eesmärk ei ole oma liikmetele ainelise tulu saamine ja jaotamine. Kaubanduskoda kasutab oma tulusid üksnes ühingu põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks.

Kaubanduskoja juhatus otsustas 16.03.2007 soetada 64,7% Eesti Konjunkturiinstituudi AS (EKI) aktsiatest. Seisuga 31.12.2025 kuulus kaubanduskojale 100% EKI aktsiatest.

Kasumiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 1 alusel.

Konsolideerimisgruppi kuuluvad juriidilised isikud kasutavad olulises osas ühtseid arvestuspõhimõtteid. Arvestuspõhimõtteid rakendatakse järjepidevalt kõigi aruandes esitatud perioodide kohta.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja arvestusvaluutaks on euro. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes.

Konsolideerimise põhimõtted

Tütarettevõtte

Tütarettevõtteks loetakse sellist ettevõtet, milles kaubanduskoda omab rohkem kui 50% hääleõiguslikest aktsiatest, on muul moel võimeline valitsema tema tegevus- ja finantspoliitikat lepingu või kokkuleppe alusel või kui kaubanduskojal on õigus nimetada või tagasi kutsuda enamust tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtorgani liikmetest. Tütarettevõtte raamatupidamisaruanded lülitatakse konsolideeritud aruandesse alates valitsemise tekkimise hetkest kuni valitsemise lõppemiseni.

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Konsolideerimine

Konsolideeritud aruandes on rida-realt konsolideeritud kõik EKI finantsnäitajad. Kaubanduskoja ja EKI omavahelised tehingud ja saldod on elimineeritud.

Kaubanduskoja konsolideerimata aruannetes, mis on esitatud konsolideeritud aastaaruande lisades, kajastatakse investering tütarettevõttesse soetusmaksumuses.

Finantsvara ja -kohustised

Finantsvaraks loetakse raha, lühiajalisi finantsinvesteeringuid, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid. Finantskohustusteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustisi.

Finantsvara ja -kohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või -kohustise eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Finantskohustised kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantsvara eemaldatakse bilansist, kui konsolideerimisgrupi liige kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolle üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest. Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval, st päeval, mil konsolideerimisgrupi liige saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdü finantsvara üle.

Raha ja raha lähendid

Raha ning raha lähendina kajastatakse raha kassas ja pangas, nõudmiseni hoiuseid ning lühiajalisi (üldjuhul alla 3-kuulise lunastustähtajaga) pangadeposiite.

Finantsinvesteeringud

Lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud aktsiatesse ja teistesse väärtpaberitesse on bilansis hinnatud, lähtudes nende õiglasest väärtusest. Õiglase väärtuse hindamisel on aluseks finantsinvesteeringu turuväärtus aruandekuupäeval. Juhtudel, kui õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, on finantsinvesteeringud kajastatud bilansis soetusmaksumuses. Lühiajalisi finantsinvesteeringuid iseloomustab asjaolu, et on kavatsus ja võimalus realiseerida need investeeringud ühe aasta jooksul.

Nõuded ostjate vastu

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on kajastatud tegevuskuludes. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Materiaalne põhivara

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 1 000 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kuludest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponendi kasulikule elueale.

Koda kasutab materiaalse põhivara amortiseerimisel lineaarset meetodit.

Materiaalse põhivara gruppidele on üldjuhul määratud järgmised kasulikud eluead:

Materiaalse põhivara grupp	Kasulik eluiga
Ehitised ja rajatised	12,5–20 aastat
Masinad ja seadmed	3–5 aastat
Muu materiaalne põhivara	3–5 aastat

Kui materiaalse põhivara objektile on tehtud selliseid parendustöid, mis vastavad põhivara kajastamise kriteeriumitele, siis need kulutused lisatakse põhivara objekti soetusmaksumusele. Muud kulutused, mis pigem säilitavad põhivara võimet luua majanduslikku kasu, kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kuludest. Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Amortisatsioonimäärad lähtuvad vara kasulikust elueast ning immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit.

Immateriaalse põhivara gruppidele on üldjuhul määratud järgmised kasulikud eluead:

Immateriaalse põhivara grupp	Kasulik eluiga
Tarkvara	3 aastat

Rendiarvestus

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Kaubanduskoda kui rentnik

Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Ettevõtte tulumaks

Eesti tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis registreeritud ettevõtete aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt.

Alates 1. jaanuarist 2025 on tulumaksumäär 22% (22/78 väljamakse netosummast) ja regulaarsetele dividendidele varem kehtinud soodumäär 14% (14/86) enam ei kehti. Dividendide maksmisega seotud tulumaks kajastatakse tulumaksukuluna dividendide väljakuulutamise perioodil. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustus, mis võib tekkida, kui ettevõtte maksab kogu jaotamata kasumi välja dividendidena, on avalikustatud lisas 12. Kaubanduskoda ei jaota oma liikmete vahel tulemit.

Tütarettevõtte EKI saab vajadusel dividende jaotada.

Põhitegevuse tulud

Liikme- ja sisseastumismaksud kajastatakse tuluna perioodil, mille eest need tasuti. Teenuste osutamisest saadavad tulud ja kasum kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulutused.

Intressitulu kajastatakse lähtudes vara sisemisest intressimäärast. Dividenditulu kajastatakse vastava nõudeõiguse tekkimisel.

Kulud

Kulusid kajastatakse samas perioodis, kui kajastatakse nendega seotud tulusid. Kulutused, mis tõenäoliselt osalevad majandusliku kasu tekitamisel järgmistel perioodidel, kajastatakse nende tekkimise hetkel varana ning kajastatakse kuluna perioodi(de)l, mil nad loovad majanduslikku kasu (näiteks kulutused materiaalsele põhivarale). Kulutused, mis osalevad majandusliku kasu tekitamisel aruande perioodil või ei osale majandusliku kasu tekitamisel, kajastatakse kuluna nende tekkimise perioodil.

Projektiarvestus

Rahvusvaheliste projektide puhul ei kajastata makstud summasid oma kuluna ega saadud summasid oma tuluna, vaid neid kajastatakse vastavalt nõude ja kohustusena. Tulude ja kulude aruandes kajastatakse vajadusel ainult vahendamisest teenitud netotulu või tekkinud netokulu.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimiseks nimetatakse Euroopa Liidu toetusfondide jt ettemakseid, mille tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud. Sihtfinantseerimist eristavad muust abist asjaolud, et selle rahalist väärtust on võimalik usaldusväärsetl mõõta ning selle saamine on seotud teatud tingimustele vastamisega.

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Tegevuse sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimise laekumine on praktiliselt kindel ja sihtfinantseerimisega seotud sisulised tingimused on täidetud.

Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustisena. Vastavat kohustist kajastatakse bilansis lühi- või pikaajalisena olenevalt sellest, millal toimub sihtfinantseerimisega kaasnevate tingimuste täitmine.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil – põhitegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud põhitegevuse tulemit elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja põhitegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustuste saldode muutused.

Investeeringis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Seotud osapooled

Osapooled on seotud, kui ühel osapoolel on valitsev mõju teise osapoolle üle või oluline mõju teise osapoolle äriolulistele otsustele.

Aastaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- omanikke;
- teisi samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ettevõtteid (sh teised tütarettevõtted);
- tegev- ja kõrgemat juhtkonda.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peamisteks seotud osapoolteks on juhatusega seotud ettevõtted, mis on Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmed.

Aruandekuupäeva järgsed sündmused

Raamatupidamise aastaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid aruande kuupäeva, 31. detsembri 2025 ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega. Aruandepäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, avalikustatakse aastaruande lisades.

Lisa 2. Raha ja pangakontod (eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Sularaha kassas	1 435	1 036
Pangakontod	1 002 871	947 556
Tähtajaline hoius	1 704 011	1 648 856
Raha ja pangakonto kokku	2 708 317	2 597 448

Tähtajaliste hoiuste koosseisus on kajastatud erinevad lühiajalised deposiidid tähtajaga kuni 3 kuud ja intressimääraga kuni 1,85%.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn**Lisa 3. Lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud**
(eurodes)

Lühiajalised finantsinvesteeringud	31.12.2025	31.12.2024
LHV Pank	920 000	920 000
Coop Pank	1 200 000	900 000
Swedbank	582 000	582 000
Luminor	500 000	500 000
Kokku	3 202 000	2 902 000
Pikaajalised finantsinvesteeringud	31.12.2025	31.12.2024
Swedbank	212 100	199 500
Kokku	212 100	199 500

Coop Panga allutatud võlakirjad soetati Swedbanki kaudu 2022. a. soetusmaksumusega 210 000 eurot. 31.12.2025. a. seisuga õiglasse väärtusesse arvestatud summa on 212 100 eurot. Aruandeaasta arvestuslik finantstulu on 12 600 eurot.

liik	pank	summa	tähtaeg	intress
Tähtajaline hoius	LHV	520 000	15.10.2026	1,85%
Tähtajaline hoius	LHV	400 000	06.10.2026	1,85%
Tähtajaline hoius	Coop	400 000	15.07.2026	2,14%
Tähtajaline hoius	Coop	500 000	05.08.2026	2,20%
Tähtajaline hoius	Coop	300 000	21.11.2026	1,85%
Tähtajaline hoius	Luminor	500 000	10.08.2026	1,95%
Tähtajaline hoius	Swedbank	550 000	22.07.2026	2,00%
Tähtajaline hoius	Swedbank	32 000	04.10.2027	2,25%
Allutatud võlakiri	Swedbank	212 100	10.03.2032	5,00%

Lisa 4. Nõuded ostjate vastu
(eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Tasumata arved	88 106	93 034
sh. seotud osapoolte poolt (lisa 20)	1 192	94

Nõuded ostjate vastu saldost moodustab enamuse päritolu sertifikaatide väljastamise teenus. Nõudeid ostjate vastu aruandeaastal ega võrdlusperioodil alla hinnatud ei ole.

100

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn**Lisa 5. Ettemakstud tulevaste perioodide kulud**
(eurodes)**Ettemakstud tulevaste perioodide kulud**

	31.12.2025	31.12.2024
Kindlustuse maksed	1 498	1 625
Reklaami, kirjastuse jm. ettemaksed	16 114	7 985
Messide ja visiitide ettemaksed	100 263	99 421
Kokku	117 875	109 031

Lisa 6. Tütarettevõtja aktsiad
(eurodes)

Eesti Konjunktuurinstituut AS

Asukoht - Eesti Vabariik

Põhitegevusala - Teadus- ja arendustegevus sotsiaal- ja humanitaarteaduste vallas

Aktsiate arv 31.12.2024		4080
Aktsiate arv 31.12.2025		4080
Osalus 31.12.2024		100%
Osalus 31.12.2025		100%
Soetusmaksumus Kaubanduskoja bilansis 31.12.2024		133 461
Soetusmaksumus Kaubanduskoja bilansis 31.12.2025		133 461
Omakapital seisuga	31.12.2025	31.12.2024
Aktsiakapital	26 112	26 112
Reservkapital	2 612	2 612
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	103 178	87 168
Aruandeaasta kasum	19 688	16 010
Omakapital kokku	151 590	131 902
Osalus tütaretevõtte omakapitalis	100%	100%
Kojale kuuluv osa omakapitalist	151 590	131 902
Bilansiline väärtus kapitaliosaluse meetodil(lisa 18)	151 590	131 902

Tütarettevõtja aktsiad soetusmaksumuses kajastuvad emaettevõtja konsolideerimata bilansis (lisa 18).

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, TallinnLisa 7. Materiaalse põhivara liikumine
(eurodes)

	Maa ja ehitised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	KOKKU
Soetusmaksumus				
Soetusmaksumus 31.12.24.	2 333 908	131 778	56 997	2 522 683
Soetamine	0	8 388	1 390	9 778
Soetusmaksumus 31.12.25.	2 333 908	140 166	58 387	2 532 461
Amortisatsioonikulu				
Amortisatsioonikulu 31.12.24.	2 154 853	110 136	56 997	2 321 986
Amortisatsioonikulu	18 144	11 309	315	29 768
Amortisatsioonikulu 31.12.25.	2 172 997	121 445	57 312	2 351 754
Jääkväärtus				
Jääkväärtus 31.12.24.	179 055	21 642	0	200 697
Jääkväärtus 31.12.25.	160 911	18 721	1 075	180 707

Lisa 8. Immateriaalne põhivara
(eurodes)

	Tarkvara	KOKKU
Soetusmaksumus		
Soetusmaksumus 31.12.24.	146 739	146 739
Soetusmaksumus 31.12.25.	146 739	146 739
Amortisatsioonikulu		
Amortisatsioonikulu 31.12.24.	146 739	146 739
Amortisatsioonikulu	0	0
Amortisatsioonikulu 31.12.25.	146 739	146 739
Jääkväärtus		
Jääkväärtus 31.12.24.	0	0
Jääkväärtus 31.12.25.	0	0

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 9. Kasutusrent
(eurodes)

Ettevõtte kui rentnik

2025. aastal moodustasid masinate ja seadmete kasutusrendimaksed 19 634 eurot (2024: 24 418 eurot).

Koja esinduste rendimakseid on tasutud kogusummas 7 437 eurot (2024: 7 294 eurot). Tartu esindus 913 eurot (2024: 913 eurot), Pärnu esindus 3 102 eurot (2024: 3 031 eurot), Jõhvi esindus 1 532 eurot (2024: 1 460 eurot), Kuressaare esindus 1 890 eurot (2024: 1 890 eurot). EKI ruumide rendimakseid on tasutud summas 25 320 eurot (2024: 26 789 eurot). Kokku tasuti rendimakseid 2025. aastal 32 757 eurot (2024: 34 083 eurot) (vt Lisa 16). Valdava osa ruumide rendilepinguid saab lõpetada 2–3 kuu etteteatamise ajaga.

Lisa 10. Lühiajalised kohustised
(eurodes)

Ostjate ettemaksed:

	31.12.2025	31.12.2024
Liikmemaksude ettemaksed	10 755	18 735
Muud ettemaksed	0	48
Uuring	249 279	294 711
Kokku	260 034	313 494

Mitmesugused võlad

	31.12.2025	31.12.2024
Arbitraažikohtu vahendid*	559 866	357 975
Dispasöörade vahendid**	1 318	1 318
Kokku	561 184	359 293

*Arbitraažikohus lahendab lepingulistest ja teistest tsiviilõiguslikest suhetest, sealhulgas väliskaubandus- ja muudest rahvusvahelistest majandussuhetest tulenevaid vaidlusi. Arbitraažikohtu vahendite all kajastatakse summat, mille kasutamine toimub arbitraažikohtu nõukogu otsusel muu hulgas arbitraažikohtu nõukogu liikmete tegevuse kompenseerimiseks arbitraažikohtu juhtimisel (sh osalemise eest arbitraažikohtu nõukogu istungitel), ning arbitraažikohtu kulude katmiseks arbitraažimenetluse arendamisel ja suhtlemisel teiste alaliste tegutsevate arbitraažikohtutega ning muude kulude katmiseks.

**Kaubandusliku meresõidu üldavariidid kvalifitseerivad ja kahju jaotamise arvestust koostavad koja juurde kuuluvad dispasöörid.

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Võlad töötajatele:

	31.12.2025	31.12.2024
Puhkusereservi kohustus	96 967	79 364
Kokku	96 967	79 364

Muud viitvõlad:

	31.12.2025	31.12.2024
Läbiarveldused	614 522	669 763
Eurocardi tehingud	13 504	11 810
Võlgnevus töötajatele	0	23
Kokku	628 026	681 596

Läbiarvelduste (lühiajalised võlad ja saadud ettemaksed peamiselt erinevate projektide läbiviimisel) summa 614 522 eurot moodustub erinevate pooleliolevate projektide summast (sh Enterprise Europe Network summas 62 349 eurot, Silver Strategies 69 221 eurot, Energy Efficiency 4SMEs 64 930 eurot, Easy Energy Efficiency 47 981 eurot, EcoSMEnergy 27 186 eurot, PPI4cities 137 919 eurot, Tourism in Balance 48 848 eurot, Twinnovation 39 950 eurot, EU Business HUB Korea ja Jaapan 4 688 eurot, Naisjuhtide kiirendi 15 552 eurot, Välisekspertide kaasamine 12 752 eurot, Valgevene opositsiooni toetamine 62 440 eurot, jm 20 706 eurot).

Lisa 11. Maksukohustised
(eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Maksuliik		
Sotsiaalmaks	75 259	71 542
Üksikisiku tulumaks	45 969	40 798
Töötuskindlustusmaks	5 030	4 700
Kohustuslik kogumispension	6 077	3 298
Erisoodustuste tulumaks	1 458	1 086
Käibemaks	91 198	26 319
Kokku	224 991	147 743

Lisa 12. Netovara
(eurodes)

Vastavalt juhatuse poolt kinnitatud strateegiale on varasematel perioodidel moodustatud reservid summas 478 625 eurot (2024: 478 625 eurot). Reservide ja reservfondi kasutamine toimub juhatuse otsusega põhikirjaliste tegevuste katteks. Seisuga 31.12.2025 moodustab netovara kokku 4 744 130 eurot (2024: 4 466 842 eurot).

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 13. Tingimuslikud kohustised
(eurodes)

Tulumaks

EKI jaotamata kasum seisuga 31.12.2025 moodustas 122 866 eurot (2024: 103 178 eurot). Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võib kaasnedna kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena, on 27 031 eurot (2024: 22 699 eurot), seega netodividendidena oleks võimalik välja maksta 95 835 eurot (2024: 80 479 eurot). Alates 01.01.2025. a. kehtib tulumaksu määr 22%.

Lisa 14. Müügitulu tegevusalade ja geograafiliste piirkondade lõikes
(eurodes)

Müügitulu:

	2025	2024
Kontaktteenused	12 453	18 248
Väliskaubandusteenused	302 498	301 107
Kirjastus- ja reklaamteenused	17 104	23 476
Regionaalsete esinduste teenused	186 920	183 887
Liikmeüritused	40 906	40 405
Juriidilised teenused	10 190	14 350
Saalide üürimise teenused	7 590	13 461
Muud teenused	0	1 300
EKI uuringud	465 365	497 708
Kokku	1 043 026	1 093 942

Müügitulu jaguneb geograafiliste piirkondade lõikes järgnevalt:

	2025	2024
Eesti	733 446	853 028
Euroopa Liit	300 914	235 301
Muud	8 666	5 613
Kokku	1 043 026	1 093 942

Aruandeaastal osutati teenuseid Kaubanduskoja liikmetele 505 230 euro eest ning 2024. aastal 509 264 euro eest.

Initialed for identification purposes only
Altkirjastatud identifitseerimiseks

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 15. Liikme- ja sisseastumismaksud

Juhatuse liikmetega seotud ettevõtete poolt tasutud liikmemaksud on toodud lisas 19.

(eurodes)	2025	2024
Sisseastumismaks	18 200	13 000
Liikmemaks	1 329 231	984 581
Kokku	1 347 431	997 581

Kaubanduskoja liikmeskonda kuulus seisuga 31.12.2025 3 412 juriidilisest isikust liiget ning seisuga 31.12.2024 3 547 juriidilisest isikust liiget.

Lisa 16. Muud tegevustulud

Muud tegevustulud moodustuvad summas 587 384 eurot 47 erineva sisuga ja mahuga projektide läbiviimisest (2024: 592 364 eurot). Tulud kajastatakse perioodil, mil projekt on lõppenud.

Lisa 17. Mitmesugused tegevuskulud

Juhatuse liikmetega seotud ettevõtete kaudu ostud on toodud lisas 19.

(eurodes)

	Lisa	2025	2024
Kaubanduskoja "Teataja"		44 988	41 276
IT kulu		94 554	100 910
Trükiste kulu		31 207	29 940
Projektilulud		286 061	153 702
Komandeeringukulu		15 693	15 999
Side- ja postikulu		14 977	16 033
Kantseleikulu		12 637	20 372
Majanduskulu		22 322	25 365
Remondikulu		5 398	7 592
Transpordikulu		58 531	55 000
Rahvusvaheliste organisats. liikmemaks		27 651	27 389
Ruumide rent	9	32 757	34 083
Muud kulud		221 466	150 162
Käibemaksu proportsiooni arvestuskulu		103 086	62 450
Kokku mitmesugused tegevuskulud		971 328	740 273

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Lisa 18. Tööjõukulud (eurodes)

Kaubanduskoja keskmine töötajate arv 2025. aastal oli 31 (2024: 31) sh TL alusel töötavaid isikuid oli 31 (2024: 31) ning VÕS lepingu alusel töötavaid isikuid oli 2 (2024:2) ning tütarettevõttes Eesti Konjunktuuriinstituut AS (EKI) 14 töötajat (2024: 15), sh TL alusel töötavaid isikuid oli 13 (2024: 14), sh 1 isik juriidilise isiku juhtimisorgani liige.

2025. aasta palkade ja tasude kogusumma oli 1 836 906 eurot (2024: 1 729 960 eurot).

Lisa 19. Emaettevõtte konsolideerimata aruanded

Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel.

100

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Konsolideeritud majandusaasta aruanne 2025

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoja konsolideerimata bilanss

(eurodes)	31.12.2025	31.12.2024
AKTIVA		
Käibevara		
Raha ja pangakontod	2 285 476	2 146 418
Lühiajalised finantsinvesteeringud	3 202 000	2 902 000
Nõuded ostjate vastu	72 467	82 858
Mitmesugused nõuded	25 694	44 263
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	117 875	109 031
Käibevara kokku	5 703 512	5 284 570
Põhivara		
Pikaajalised finantsinvesteeringud		
Tütarettevõtte aktsiad	133 461	133 461
Väärtpaberid	212 100	199 500
Pikaajalised finantsinvesteeringud kokku	345 561	332 961
Materiaalne põhivara		
Maa ja ehitised	160 911	179 055
Masinad ja seadmed	18 721	21 642
Inventar	1 075	0
Materiaalne põhivara kokku	180 707	200 697
Immateriaalne põhivara	0	0
Põhivara kokku	526 268	533 658
AKTIVA KOKKU	6 229 780	5 818 228
PASSIVA		
Lühiajalised kohustised		
Ostjate ettemaksed	10 755	18 783
Võlad tarnijatele	18 972	97 076
Mitmesugused võlad	561 184	359 293
Maksuvõlad	201 635	128 605
Viitvõlad		
Võlad töötajatele	83 207	64 474
Muud viitvõlad	628 026	681 596
Viitvõlad kokku	711 233	746 070
Lühiajalised kohustised kokku	1 503 779	1 349 827
Netovara		
Reservid	478 625	478 625
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	3 989 776	3 736 319
Aruandeaasta tulem	257 600	253 457
Netovara kokku	4 726 001	4 468 401
PASSIVA KOKKU	6 229 780	5 818 228

100

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Konsolideeritud majandusaasta aruanne 2025

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoja konsolideerimata tulemiaruanne

(eurodes)	2025	2024
TULUD		
Müügitulu	573 352	592 194
Liikme- ja sisseastumismaksud	1 347 871	997 581
Muud tegevustulud	587 384	592 364
Tulud kokku	2 508 607	2 182 139
KULUD		
Mitmesugused tegevuskulud	897 660	655 274
Tööjõu kulu	1 450 704	1 314 733
a) palgakulud	1 084 528	982 126
b) sotsiaalmaksud	366 176	332 607
Kulum	29 768	122 315
Kulud kokku	2 378 132	2 092 322
PÕHITEGEVUSE TULEM	130 475	89 817
FINANTSTULUD ja -KULUD		
Intressitulud	115 488	164 300
Kasum/kahjum finantsinvesteeringutelt	12 600	-735
Muud finantstulud- ja kulud	-963	75
Kokku finantstulud ja -kulud	127 125	163 640
ARUANDEAASTA TULEM	257 600	253 457

57

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoja konsolideerimata rahavoogude aruanne

(eurodes)	2025	2024
I RAHAVOOD PÕHITEGEVUSEST		
1.1. Põhitegevuse tulem	130 475	89 817
1.2. Korrigeerimised	29 768	122 315
*Põhivara kulum ja väärtuse langus	29 768	122 315
1.3. Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	20 116	40 432
1.4. Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	153 952	-184 345
RAHAVOOD PÕHITEGEVUSEST KOKKU	334 311	68 219
II RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST		
2.1. Põhivarade soetus (soetusmaksumus)	-9 778	-13 678
2.2. Laekunud intressid	115 488	164 300
2.3. Lühiajalised finantsinvesteeringud	-300 000	-100 000
2.4. Muud finantstulud- ja kulud	-963	75
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST KOKKU	-195 253	50 697
RAHAVOOD KOKKU	139 058	118 916
RAHA ja RAHA EKVIVALENDID PERIOODI ALGUSES	2 146 418	2 027 502
RAHA ja RAHA EKVIVALENTIDE MUUTUS	139 058	118 916
RAHA ja RAHA EKVIVALENDID PERIOODI LÕPUS	2 285 476	2 146 418

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

100

MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoja konsolideerimata netovara muutuste aruanne

(eurodes)

	Reservid	Akumuleeritud tulem	KOKKU
Saldo 31.12.2023	478 625	3 736 319	4 214 944
Aruandeperioodi tulem	0	253 457	253 457
Saldo 31.12.2024	478 625	3 989 776	4 468 401
Aruandeperioodi tulem	0	257 600	257 600
Saldo 31.12.2025	478 625	4 247 376	4 726 001
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste			
- bilansiline väärtus			-133 461
- bilansiline väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil (lisa 5)			151 590
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2025			4 744 130
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2024			4 466 842

Lisa 20. Tehingud seotud osapooltega

Juhatuse liikmeid 2025. aastal ja 2024. aastal ei tasustatud.

Tegevjuhtkonnas on 6 liiget ning tegevjuhtkonnale arvestatud tasude suurus koos maksudega 2025. aastal oli 495 789 eurot (2024: 443 697 eurot).

Juhatuse liikmetega seotud ettevõtetelt ostud eurodes:

ettevõtte nimi	kelle kaudu	2025	2024
Chemi-Pharm OÜ	Rutt Oltjer	357	0
Kulinaaria OÜ	Andres Heinver	157	0
EKI AS	Oliver Väärtnõu	5 500	5 000
Lydia Hotell OÜ	Neinar Seli	0	397
Kokku		6 014	5 397

Juhatuse liikmetega seotud ettevõtted on Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmed ning antud ettevõtted tasuvad liikmemaksu ning ostavad muid teenuseid.

100

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks

05. 05. 2026

Signature / allkiri
KPMG, Tallinn

Juhatusel liikmete kaudu seotud müügid eurodes:

ettevõtte nimi	kelle kaudu	liikmemaks 2025	liikmemaks 2024	muu 2025	muu 2024
Kulinaaria OÜ (lisa 4)	Andres Heinver	1 330	950	*1 300	5 000
Harmet OÜ	Alo Tamm	1 330	950	0	531
NG Investeeringud OÜ	Alo Tamm	310	310	0	0
VKG Oil AS	Raivo Vasnu	2 560	1 860	3 752	2 072
Eesti Keemiatöötuse L	Raivo Vasnu	310	0		0
Silberauto AS	Väino Kaldoja	620	440	250	275
Auve Tech OÜ	Väino Kaldoja	620	440	601	0
Tarfurgo OÜ	Väino Kaldoja	440	315	0	85
Sangar AS	Gunnar Kraft	875	625	0	0
Mivar AS	Gunnar Kraft	200	440	0	0
TKM Grupp AS	Gunnar Kraft	3 100	2 200	132	558
Nordic Hotels OÜ	Feliks Mägi	310	220	0	200
Eesti Talleks AS	Feliks Mägi	380	270	150	0
Astri AS	Eve Toots	440	315	0	85
Salvest AS (lisa 4)	Veljo Ipits	875	625	*1 860	*3 684
Tartu Teaduspark SA	Veljo Ipits	310	220	0	0
Tartu Veevärk AS	Veljo Ipits	620	440	0	0
Chemi-Pharm AS	Ruth Oltjer	620	440	49	6 252
Cybernetica AS	Oliver Väärtnõu	875	625	5 067	5 029
EKI AS	Oliver Väärtnõu	440	0	0	0
Coop Pank AS	Margus Rink	1 330	950	1 006	5 519
Magnetic MRO AS	Risto Mäeots	1 330	950	0	0
Estiko AS	Neinar Seli	380	270	30	1 159
Estiko-Plastar AS	Neinar Seli	875	625	147	28
Lydia Hotell OÜ	Neinar Seli	440	315	0	57
Kokku		20 920	14 795	14 344	30 534

Juhatuse allkirjad 2025. aasta majandusaasta aruandele

Koja juhatus on majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest ning audiitori järeldusotsusest, läbi vaadanud ja üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

Oliver Väärtnõu juhatusesimees

Väino Kaldoja juhatusesimees _____

Margus Rink juhatusesimees _____

Veljo Ipits juhatuseliige _____

Andres Heinver juhatuseliige _____

Gunnar Kraft juhatuseliige _____

Feliks Mägi juhatuseliige _____

Risto Mäeots juhatuseliige _____

Ruth Oltjer juhatuseliige _____

Neinar Seli juhatuseliige _____

Alo Tamm juhatuseliige _____

Eve Toots juhatuseliige _____

Raivo Vasnu juhatuseliige _____

KPMG Baltics OÜ
Ahtri 4
Tallinn 10151
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoda üldkoosolekule

Arvamus

Oleme auditeerinud MTÜ Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja tema tütarettevõtja (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31. detsember 2025, konsolideeritud tulemiaruanne, konsolideeritud rahavoogude aruanne ja konsolideeritud netovara muutuste aruanne eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2025 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknab oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatab kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad grupi konsolideeritud raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvahelistele auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

KPMG Baltics OÜ

Auditiorettevõtja tegevusloa number 17

Siim Külasepp

Vandeauditiitori number 698

Tallinn, 5. mai, 2026